

Využití sociálních sítí ve výuce a domácí přípravě žáků

Bakalářská práce

Studijní program:

B0114A300069 Základy společenských věd se zaměřením
na vzdělávání

Studijní obory:

Základy společenských věd se zaměřením na vzdělávání
Anglický jazyk se zaměřením na vzdělávání

Autor práce:

Barbora Humpová

Vedoucí práce:

PhDr. Stanislava Exnerová
Katedra filosofie

Zadání bakalářské práce

Využití sociálních sítí ve výuce a domácí přípravě žáků

Jméno a příjmení: **Barbora Humpová**
Osobní číslo: P19001053
Studijní program: B0114A300069 Základy společenských věd se zaměřením na vzdělávání
Specializace: Základy společenských věd se zaměřením na vzdělávání
Anglický jazyk se zaměřením na vzdělávání
Zadávací katedra: Katedra filosofie
Akademický rok: **2020/2021**

Zásady pro vypracování:

Cílem práce je zmapovat možnosti využití sociálních sítí v době on-line výuky. V práci budu charakterizovat současné sociální sítě a vyberu ty, které považuji za nejvhodnější pro využití k výuce a domácí přípravě žáků. Analyzuji výhody a nevýhody vybraných sítí. Popíši konkrétní příklady ze současné praxe. Budu vycházet z dostupné české a cizojazyčné odborné literatury a nejnovějších on-line materiálů. Při práci se budu držet metodických a organizačních pokynů vedoucí práce.

Rozsah grafických prací:
Rozsah pracovní zprávy:
Forma zpracování práce:
Jazyk práce:

elektronická
Čeština

Seznam odborné literatury:

Portál Sociální média ve výuce Metodický portál RVP.CZ PAVLÍČEK, Antonín, 2010. Nová média a sociální sítě. 1. Praha: Oeconomica. ISBN 978-80-245-1742-1. STRACH, Jiří, 2010. Sociální sítě a jejich vliv na změny použití internetu ve škole: Výchova ke zdraví: souvislosti a inspirace. Pedagogická fakulta Masarykovy univerzity: Škola a zdraví 21, 85-93.

Vedoucí práce: PhDr. Stanislava Exnerová
Katedra filosofie

Datum zadání práce: 25. dubna 2021
Předpokládaný termín odevzdání: 30. června 2022

prof. RNDr. Jan Pícek, CSc.
děkan

L.S.

doc. PhDr. David Václavík, Ph.D.
vedoucí katedry

Prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně jako původní dílo s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím mé bakalářské práce a konzultantem.

Jsem si vědoma toho, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu Technické univerzity v Liberci.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti Technickou univerzitu v Liberci; v tomto případě má Technická univerzita v Liberci právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Současně čestně prohlašuji, že text elektronické podoby práce vložený do IS/STAG se shoduje s textem tištěné podoby práce.

Beru na vědomí, že má bakalářská práce bude zveřejněna Technickou univerzitou v Liberci v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů.

Jsem si vědoma následků, které podle zákona o vysokých školách mohou vyplývat z porušení tohoto prohlášení.

11. července 2022

Barbora Humpová

PODĚKOVÁNÍ

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucí mé bakalářské práce PhDr. Stanislavě Exnerové, za odborné vedení, cenné rady a věcné připomínky při zpracování této práce. V neposlední řadě děkuji všem, kteří se podíleli na dotazníkovém šetření, dále poté rodině a přátelům za jejich podporu.

ANOTACE

Bakalářská práce se zabývá využitím sociálních sítí ve výuce a domácí přípravě žáků. Teoretická část je věnována historii a charakteristice současných sociálních sítí, dále pak výhodám, nevýhodám a rizikům, která mohou mít značný vliv na děti a dospívající. Ve druhé polovině teoretické části se práce zaměřuje na důležitost sítí ve výuce, digitální pedagogiku, zkoumání vlivu na vzdělávací systém, spolu se žáky a učiteli. Následně jsou představeny vhodné sítě a jejich možnosti využití. V praktické části je provedeno dvojí dotazníkové šetření, které má za cíl zmapovat aktuální situaci ohledně využívání sociálních sítí ve školách, nejdříve ze strany žáků a poté i z pohledu samotných učitelů. Díky pozitivním výsledkům je na konci práce také představena modelová situace na využití sociálních sítí v praxi. Konkrétně se jedná o založení třídního YouTube kanálu.

KLÍČOVÁ SLOVA

Sociální sítě, internet, žáci, škola, učitelé, vzdělávání

ANNOTATION

The bachelor thesis deals with the use of social networks in teaching and home preparation of students. The theoretical part is devoted to the history and characteristics of current social networks, then the advantages, disadvantages and risks that can have a significant impact on children and adolescents. In the second half of the theoretical part, the thesis focuses on the importance of networks in education, digital pedagogy, exploring the impact on the education system, along with students and teachers. Subsequently, suitable networks and their possible applications are presented. In the practical part, a double questionnaire survey is conducted to map the current situation regarding the use of social networks in schools, first from the pupils' perspective and then from the teachers' perspective. Due to the positive results, a model situation on the use of social networking in practice is also presented at the end of the paper. Specifically, this is the establishment of a class YouTube channel.

KEY WORDS

Social networks, internet, students, school, teachers, education

Obsah

Seznam obrázků a tabulek	10
Seznam použitých zkratk	11
Úvod.....	12
1 Sociální sítě	14
1.1 Co je to sociální síť?	14
1.2 Historie sociálních sítí	15
1.3 Charakteristika současných sociálních sítí	17
1.4 Výhody sociálních sítí	19
1.5 Nevýhody sociálních sítí.....	21
1.5.1 Rizika sociálních sítí u dětí a dospívajících	23
2 Využití sociálních sítí ve výuce.....	27
2.1 Důležitost sociálních sítí ve vzdělávání	27
2.2 Role sociálních sítí v postpandemické době	31
2.3 Vliv sociálních sítí na vzdělávací systém, školu a učitele	32
2.4 Sociální sítě ve výuce občanské výchovy	34
2.5 Výběr vhodných sítí k výuce a domácí přípravě	35
2.5.1 Založení třídního blogu	36
2.5.2 Facebook.....	36
2.5.3 Twitter	37
2.5.4 Pinterest	41
2.5.5 Vzdělávací kanály na YouTube.....	43
2.5.6 Google Classroom	45
2.5.7 iTřída	46
2.5.8 OneNote.....	47
2.5.9 Google Meet	48
2.5.10 Spomocník.....	49
3 Dotazníkové šetření	50
3.1 Cíle dotazníkového šetření.....	50

3.2 Respondenti	50
3.2.1 Charakteristika škol	51
3.2.2 Charakteristika učitelů	52
3.3 Zhodnocení výsledků	52
3.3.1 Dotazníkové šetření mezi žáky	52
3.3.2 Dotazníkové šetření mezi učiteli	56
3.4 Vytvoření modelové situace – třídní kanál na YouTube	60
Závěr	63
Seznam použité literatury	64
Seznam příloh	69

Seznam obrázků a tabulek

Obrázek 1: Připravená aktivita do hodiny, zdroj: Mungfali.com	42
Obrázek 2: Procvičování, zdroj: Liveworksheets.com	43
Obrázek 3: Třídnická hodina v iTřídě, zdroj: ITveSkole.cz	47
Tabulka 1: Doporučení vzdělávacích kanálů	44

Seznam použitých zkratek

iOS	Mobilní operační systém pro telefon iPhone společnosti Apple
FOMO	Fear of missing out
LGBT	Abbreviation for Lesbian, Gay, Bisexual and Transgender
LMS	Learning Management System

Úvod

Sociální sítě se staly důležitou součástí života hlavně pro mladší generace. Jedná se o přirozený vývoj společnosti a tyto platformy přinášejí spoustu změn a možností, na které je nutné se adaptovat, nejen v běžném životě, ale také ve výuce. Jelikož žáci na sítích tráví značnou část svého času, byla by škoda, kdyby školy nezapojily sítě do vzdělávání. Tyto platformy představují mocný nástroj, jak zpestřit výuku a oslovit studenty aktivně se zapojovat, což může mít za následek zlepšení kázně, klima ve třídě či vztahů mezi dětmi. Bohužel se stále setkáváme s řadou negativních reakcí na toto téma, často ze strany samotných učitelů, pro které mohou sítě představovat ztrátu času či odpoutání pozornosti od výuky. Někteří učitelé se sítě i zbytečně bojí a poté je raději nepoužívají. Je třeba mít na paměti, že děti díky digitálním kompetencím rozvíjí a získávají sociální inteligenci, která je nutná pro celkový prospěch společnosti. Je tedy důležité ukázat, co nám mohou sítě nabídnout. Tato problematika je velmi zajímavá a ve školním prostředí i důležitá, a proto bude podrobněji rozebrána v následujících kapitolách.

Cílem bylo zmapovat možnosti využití sociálních sítí v době on-line výuky. V práci je vypracován seznam, který nabízí ty nejvhodnější z nich a popisuje jejich praktické využití. Skvělé na tom je, že se s nimi dá pracovat i v době, kdy pandemie COVID-19 pominula a děti jsou zpátky ve školních lavicích. Popsané způsoby využití jsou tedy aplikovatelné na obě varianty učení online či ve škole. Většina pedagogů se během COVIDU-19 se sítěmi a jejich využitím blíže seznámila a část z nich se s nimi naučila i lépe pracovat. Někteří učitelé zapojili výuku pomocí sítí i do hodin, kdy jsou žáci již v lavicích, jak tomu bylo dříve.

Tématem bakalářské práce je využití sociálních sítí ve výuce a domácí přípravě žáků. Bakalářskou práci tvoří dvě části. Teoretická část charakterizuje současné sociální sítě a jejich historii. V této části jsou také představeny příklady ze současné praxe. Dále analyzuje výhody, nevýhody a s nimi spojená rizika vybraných sítí. Práce také popisuje důležitost využití sítí ve školách, jejich vliv na vzdělávací systém a rozebere roli, kterou zaujímají v postpandemické době.

V úvodu praktické části je představen cíl dotazníkového šetření, kterého se účastnili jak žáci, tak učitelé, kteří si přáli zůstat bezejmenní. Autorka bakalářské práce pouze specifikovala jejich aprobaci. Do dotazníkového šetření byly vybrány 3 školy základní a jedna škola střední. Důležité je zkoumat názory a postoje také starších žáků, kteří mohou mít k sociálním sítím nejbližší z nás. Hlavní náplní praktické části je zjištění aktuální situace

ohledně využívání sociálních sítí ve školách. Dotazníkové šetření dále zkoumalo, zda sítě žákům pomáhají při studiu, a jestli by ocenili intenzivnější zapojení těchto platforem do vyučování. Učitelé uvedli seznam sítí, které aplikují v hodinách, jak je využívají a jaké jsou jejich výhody. Následně jsou výsledky zhodnoceny a díky pozitivním ohlasům je na konci práce představena modelová situace na využití sociálních sítí v praxi, kterou si odhlasovali samotní žáci. Konkrétně se jedná o založení třídního kanálu na YouTube.

1 Sociální sítě

1.1 Co je to sociální síť?

Sociální síť je pojem z virtuálního světa, který Kohout definuje jako „*on-line službu, která na základě registrace umožní vytvořit profil uživatele, pod kterým lze tuto službu využívat zejména ke komunikaci, sdílení informací, fotografií, videí atd. s dalšími registrovanými uživateli.*“¹

Obrovský nárůst popularizace mobilních technologií, má za následek označení sociálních sítí jako světového fenoménu. Užívání sítí je nejoblíbenější činností na telefonu, až poté následuje psaní zpráv, telefonování a fotografování.²

Jedná se o kombinaci specializované webhostingové služby a specializovaného vyhledávače. Po vytvoření strukturovaného profilu mohou lidé hledat a být nalezeni. Tyto systémy fungují skvěle, jejich popularita a počet uživatelů stále narůstá. Lze nalézt staré přátele, spolužáky ze škol, kolegy z práce, ale také nové kontakty, které by mohly být užitečné. Sociální sítě mají přesně strukturovaná data, velké množství informací o uživateli a stávají se tedy nedílnou součástí internetu.³

Díky sociálním sítím, zažívá naše společnost obrovský rozmach. S příchodem Facebooku, uživatelé internetu pocítili, jakou sílu mohou sítě mít. Staly se světovým trendem a lidé si dnes bez sociálních sítí nedokážou představit svůj život. Sítě mohou mít ale daleko širší využití a ukázat tedy svůj celkový potenciál, který se nevztahuje pouze na sdílení fotek a našich zážitků.⁴

Sociální sítě vznikají ze stejného důvodu jako skupiny či komunity ve světě reálném. Mají stejné základní kameny. Důvodem mohou být vztahy, sounáležitosti, závazky, angažovanosti či sdílení zdrojů.⁵

Dospělí lidé mohou mít s adaptací problém, ale pro mladší generace jsou sítě přirozeným prostředím, protože jsou jimi obklopeny již od útlého věku. Sítě pro ně představují důležitý

---

¹ KOHOUT, Roman a Radek KARCHŇÁK. *Bezpečnost v on-line prostředí*. Karlovy Vary: Biblio Karlovy Vary, 2016. ISBN 978-80-260-9543-9, s. 40.

² KOHOUT, Roman a Radek KARCHŇÁK. *Bezpečnost v on-line prostředí*. Karlovy Vary: Biblio Karlovy Vary, 2016. ISBN 978-80-260-9543-9

³ STRACH, Jiří. *Sociální sítě a jejich vliv na změny použití internetu ve škole*. 2010. ISBN 978-80-7392-098-2

⁴ ŠTĚDRŇ, Bohumír a Petr BUDIŠ. *Marketing a nová ekonomika*. Praha: C.H. Beck pro praxi, 2009. ISBN 978-80-7400-146-8.

⁵ PAVLÍČEK, Antonín. *Nová média a sociální sítě*. Praha: Oeconomica, 2010. ISBN 978-80-245-1742-1.

komunikační kanál s okolním světem, rodinou či svými kamarády. Děti zlepšují svou seberealizaci a tím mohou objevit svůj skrytý talent či nové koníčky.⁶

1.2 Historie sociálních sítí

Pojem sociální síť užil poprvé profesor londýnské ekonomické univerzity J. A. Barnece v roce 1954, který studoval sociální vazby mezi rybáři v Norské vesnici. Výsledkem jeho zkoumání bylo, že společnost můžeme definovat jako množinu bodů, která následně vytváří celkovou síť vztahů – sociální síť. Během 60. let 20. století veřejnost zažila počáteční pokusy internetové komunikace, kdy byly poslány první e-maily. Během procesu odesílání, musely mít oba počítače připojení on-line. Tento okamžik se dá v historii sociálních sítí považovat za zlomový, protože napomohl utvářet komunitu, prohlubující sociální a internetové vazby.⁷

Sociální sítě se dále rozvíjely v 70. letech 20. století. MUD, původně známý jako Multi-User Dungeon, Multi-User Dimension nebo Multi-User Domain, byl virtuální svět v reálném čase s hrami na hraní rolí, interaktivní fikcí a on-line chatem. Uživatelé se přihlásili do systému, aby mohli nahrávat a stahovat software, číst zprávy nebo si vyměňovat zprávy s ostatními. V prvních letech byly nástěnky přístupné prostřednictvím modemu přes telefonní linku vždy pro jednu osobou. Zpočátku nástěnky neměly barvu ani grafiku.⁸

ARPANET

Vznik sociálních sítí se datuje k počátku vývoje internetu neboli jeho předchůdci ARPANETu. Tato služba byla velmi drahá a vysoké poplatky dokázal zaplatit málokdo. Jednalo se o experimentální počítačovou síť a její systém byl pouze „poloautomatický“, takže lidská interakce byla klíčová. Agentura pro pokročilé výzkumné projekty (ARPA), složka ministerstva obrany USA, financovala koncem 60. let vývoj sítě Agentury pro pokročilé výzkumné projekty (ARPANET). Jeho původním účelem bylo propojit počítače ve výzkumných institucích financovaných Pentagonem přes telefonní linky.⁹

Classmates

---

⁶ RYBIČKOVÁ, Michaela a Kateřina SEKULOVÁ. *Co jsou sociální média* [on-line]. Praha, 2011 [cit. 2021-12-03]. Dostupné z: <https://socialnimediaevyuce.webnode.cz/co-jsou-socialni-media/>

⁷ Sociální sítě a jejich vývoj – pohled do historie. In: *Objevit.cz* [on-line]. 2013 [cit. 2021-12-15]. Dostupné z: <https://www.objevit.cz/socialni-site-vyvoj-pohled-do-historie-t22280>

⁸ EDOSOMWAN, Simeon, et al. The History of Social Media and its Impact on Business. *The Journal of Applied Management and Entrepreneurship* [on-line]. Minot State University, 2011 [cit. 2022-03-07]. Dostupné z: <https://studylib.net/doc/8300921/the-history-of-social-media-and-its-impact-on-business>

⁹ FEATHERLY, Kevin. ARPANET. *Encyclopedia Britannica* [on-line]. 2021 [cit. 2021-12-15]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/topic/ARPANET>

V roce 1995 se Randy Conrads rozhodl vytvořit pro internet něco zcela nového. Vyrostl ve vojenské rodině, frustraci ze shledání s lidmi, které znal ze školy, proměnil v podnikatelský nápad a ze sklepa svého domu založil Classmate.com. Stránka byla zpočátku adresářem tříd, ve kterém mohou členové, kteří si službu zaplatili, přímo kontaktovat bývalé členy třídy. Síť pomohla k velkému posunu v internetové komunikaci. Dá se považovat za předchůdce Facebooku takového, jakého známe dnes. Původně spuštěno jako seznam školských zařízení a stránky později obsahovaly funkce jako profily členů a seznamy přátel.¹⁰

Six Degrees

Společnost SixDegrees, kterou založil Andrew Weinreich v roce 1997, byla první on-line firma, která se pokusila identifikovat a zmapovat soubor skutečných vztahů mezi skutečnými lidmi pomocí jejich skutečných jmen. Je založen na konceptu Web 2.0, kde registrovaní uživatelé vytváří obsah. Ačkoli Six Degrees přilákalo miliony uživatelů, stránka se neuchytila a v roce 2000 byla ukončena.

Friendster

Během několika příštích let se potřeba lidí komunikovat on-line stala s nárůstem chatovacích místností a on-line komunit. Milénium přineslo do sociálních sítí nový koncept a to, že se lidé spojují se sociálními kruhy. Společnost je stále považována za zrod moderního hnutí sociálních médií a s jejím spuštěním v roce 2002, se rychle objevilo mnoho následných platforem včetně Myspace, LinkedIn, Facebooku a koncept sociálních sítí se posunul na novou úroveň. Ještě před Friendsterem existovaly sociální sítě, avšak žádná z nich nezaujala se stejným úspěchem. Díky funkci, která ukazovala, jak jste ve spojení s cizími lidmi, bylo setkání s lidmi méně zstrašující a vysoce návykové. Síť byla považována za bezpečný způsob, jak se seznámit pomocí on-line schůzky. Díky vysoké poptávce, docházelo k přetížení sítě a dalším technickým problémům. Frustrovaní uživatelé začali přesouvat své profily na konkurenční sítě. V květnu 2011 stránka opustila uživatelské profily a přešla na stránku sociální zábavy.¹¹

Mnoho sociálních sítí bylo tedy vytvořeno v 90. letech. Byly to specializované sociální stránky, založené na modelu sítě kontaktů, kde mohou lidé komunikovat, včetně stránek pro

---

¹⁰Social Networking is 20. In: *Classmates* [on-line]. 2015 [cit. 2021-12-15]. Dostupné z: <http://www.classmates.com/blog/listicle/social-networking-is-20/>

¹¹NGAK, CHENDA. *Then and now: a history of social networking sites* [on-line]. 2015 [cit. 2021-12-15]. Dostupné z: <https://www.cbsnews.com/pictures/then-and-now-a-history-of-social-networking-sites/4/>

obhajobu veřejné politiky. Kromě toho vznikly blogovací služby jako Blogger a Epinions. Epinions je web, kde mohou spotřebitelé číst nebo vytvářet recenze produktů.

V roce 2000 získala sociální média velkou podporu, protože se objevilo mnoho nových možností. To značně posílilo a transformovalo interakci jednotlivců a organizací, kteří sdílejí společný zájem o hudbu, vzdělávání, filmy a přátelství, na základě sociálních sítí.¹²

1.3 Charakteristika současných sociálních sítí

V této kapitole budou stručně rozebrány nejpoužívanější sociální sítě současnosti.

Facebook

Sociální síť Facebook byla založena v roce 2004 Markem Elliottem Zuckerbergem, kterému bylo pouhých dvacet let. Přeložen je do více než sedmdesáti jazyků a díky jeho snadné registraci si každý může vytvořit svůj virtuální svět. Na profil si uživatel nahraje základní informace, fotografie či zveřejní místa, které navštívil. Fantazii se meze nekladou. Síť nabízí možnost interakce s ostatními. Jednoduše lze poslat žádost o přátelství svému okolí a poté sdílet společné zážitky na tzv. facebookové zdi. Síť nabízí funkci „To se mi líbí“, možnost komentování, zapojení se do diskusí či skupin s tématem, které uživatele zajímá. Pokud se plánují početné události, vytvoří se skupina, kde si pozvánku přečtou všichni najednou. Takové skupiny mohou dále sloužit k pracovním nabídkám či jiným zajímavým příležitostem.

Dalším velmi užitečným prvkem Facebooku je možnost prodání či zakoupení zboží. Lidé nemusí složitě nahrávat své produkty na bazar, ale zde mají vše na jednom místě.

Pokud uživatelé nechtějí tuto platformu používat pouze na základní úrovni, mohou ji využít jako marketingový nástroj. Facebook může být využit i ve školním prostředí, kde učitelé vytvořit školní skupinu, která bude sloužit ke sdílení zajímavých článků a námětů k diskusím.¹³

Instagram

Sociální síť Instagram představuje prostor, pro sdílení fotografií a videí z mobilních zařízení. Princip je velmi podobný jako na Facebooku či Twitteru. Po vytvoření profilu, má každý uživatel svůj informační kanál, kam nahrává příspěvky. Obrovská výhoda je

---

¹² EDOSOMWAN, Simeon et al., pozn. 8

¹³ HOLEŠOVSKÝ, Patrik. Co je to Facebook?: Sociální síť trochu jinak. *Pankrea*[on-line]. 2015 [cit. 2022-03-07]. Dostupné z: https://www.pankrea.cz/clanek/co-je-to-facebook_35

možnost nastavení svého profilu jako soukromý, tudíž má uživatel plnou kontrolu nad tím, kdo vidí jeho obsah.

Mezi uživateli vzniká vzájemná interakce formou sledování, komentování, lajkování, ukládání fotek či psaní soukromých zpráv. Uživatelé, kteří se rozhodli sledovat určitou osobu, uvidí její příspěvky ve svém informačních kanálů a naopak. Instagram klade velký důraz na autentičnost, a proto nahrávání příspěvků je možné pouze z mobilních zařízení. Tato sociální síť nebyla vytvořena za účelem sdílení velmi propracovaných fotografií, které vyžadují hodiny editování a příprav, ale chce, aby bylo zachyceno kouzlo okamžiku.

Na druhou stranu, Instagram je především o vizuálním sdílení a vysokých číslech sledujících. Ty se získají díky zajímavému obsahu a originalitě. Díky velkému počtu followers, si mohou uživatelé vydělávat peníze formou reklamy a spoluprací.¹⁴

LinkedIn

Tato sociální síť se lehce liší od ostatních, protože zde není mnoho prostoru pro zábavu. Je určena pro profesionály z různých oborů. Její hlavní cíl není o sdílení zážitků ze svého života, ale o objevování pracovních příležitostí či stáží. Registrovaní uživatelé mohou sdělit, že jsou otevření novým možnostem a hledají novou práci. Lidé zde mohou navazovat spojení s ostatními, učit se novým dovednostem, které potřebují k úspěchu. V řadě různých odvětví práce již stačí poslat svůj profil z LinkedInu na výběrové řízení. Je zde také možnost zapojení se do odborných diskusních skupin, které umožní být více v kontaktu s moderními trendy v oblasti, která je pro uživatele zajímavá.¹⁵

Twitter

Twitter je běžná, výkonná a přitažlivá komunikační platforma, která se jeví jako velmi užitečná pro spoustu osobních i profesionálních potřeb. Jedná se o službu pro zasílání zpráv, která sdílí mnoho vlastností s komunikačními nástroji, které se již běžně používají. Obsahuje prvky, které jsou podobné e-mailu, IM, textovým zprávám, blogování, RSS, sociálním sítím a tak dále.

Ale několik faktorů, zejména v kombinaci, dělá Twitter jedinečným. Zprávy, které se odešlou a přijmou na Twitteru, nemají více než 140 znaků, tedy přibližně délku novinového

---

¹⁴ MOREAU, Elise. What Is Instagram and Why Should You Be Using It?. *Lifewire: Tech for humans* [online]. 2022 [cit. 2022-03-07]. Dostupné z: <https://www.lifewire.com/what-is-instagram-3486316>

¹⁵ ČERNÁ, Monika. Úvod do sociálních sítí: etické a sociální problémy. *Metodologický portál RVP.CZ* [online]. 2012 [cit. 2022-02-23]. ISSN 1802-4785. Dostupné z: <https://clanky.rvp.cz/clanek/c/G/15081/uvod-do-socialnich-siti-eticke-a-%20socialni-problemy.htm>

titulku. To znamená, že se opravdu snadno píšou a čtou. Zprávy na Twitteru jsou veřejné, stejně jako příspěvky na blogu, a nemusí se lidem udělovat povolení, aby viděli, co daný uživatel napsal. To znamená, že na Twitteru se velmi snadno dají poznat noví lidé. Uživatelé se rozhodnou „dostávat proud zpráv ostatních“. (Na Twitteru se tento model nazývá „sledování.“) To znamená, že aby člověk dosáhl velkého počtu sledujících, musí být velmi zajímavý. Zprávy můžete odesílat a přijímat prostřednictvím různých mechanismů, včetně mobilních telefonů, počítačů, webových stránek a programů pro stolní počítače, a jsou distribuovány v reálném čase. To znamená, že Twitter se hodí téměř každému.¹⁶

1.4 Výhody sociálních sítí

Lidé často přisuzují sociálním sítím negativní vliv a mnoho publikací je vykresluje jako něco špatného, co mění naši společnost k horšímu. Proč je ale využívají miliony lidí denně, když by měly tak špatný dopad? Naše doba je rychlá a dnešní děti nedělají nic špatného, když sítě používají. Tyto platformy mohou představovat bránu do nového světa možností a příležitostí, o kterých se většinou ani nesnilo. Je potřeba se dívat na jejich působení z různých úhlů pohledu. Tato kapitola se bude věnovat pozitivním aspektům, které nám sítě mohou nabídnout.

Potřeba zůstat v obraze

Kontrolování sociálních sítí se pro lidi stala přirozená potřeba. Rodiče by se na děti neměli zlobit z důvodu, že jejich potomci kontrolují, co dělají vrstevníci ve svém volném čase. Jedná se o fenomén a součást dnešní společnosti. Děti by měly jít částečně s dobou a pokud by jim bylo zakazováno používat sociální sítě, mohli by je ostatní kamarádi či spolužáci vyloučit z jejich skupiny. Sociální sítě souvisí také s FOMO (fear of missing out), což znamená strach z toho, že nám unikne něco důležitého. FOMO nás tedy popohání, abychom zůstali stále informováni o tom, co se děje v našem okolí a ve světě.

Informovanost

Lidé chodí na internet z dvou hlavních důvodů: pobavit se a najít si informace. V dnešní době se jedná o jejich největší zdroj. Téměř celá společnost umí, či se učí internet používat. Hledat informace tedy nebylo nikdy lehčí a rychlejší. Často se děje, že aktuality ze světa se dříve uživatelé dozví ze sítí než z reportáží v televizi. Doba, kdy lidé museli kvůli informacím do knihovny, je pryč. Hledání funguje během sekund a lze ho provádět téměř

---

¹⁶ O'REILLY, Tim a Sarah MILSTEIN. *The Twitter Book*. O'Reilly Media, 2009. ISBN 13: 9780596802813.

odkudkoliv. Síť dále můžeme využít díky jejich velkému dosahu. V mnoha případech stačí pouze vložit příspěvek než pracně vyplňovat inzeráty. Tyto platformy mohou pomoci např. při poptávce na bydlení, nabídce nájmu, prodeji či koupi.

Možnost seznámení se s novými lidmi

Děti, které by mohly mít problémy s šikanou či nebyly svými spolužáky pozitivně přijati, si mohou své nové přátele najít on-line. Vyčlenění z kolektivu není nic příjemného a mnoho dětí s tímto může mít problém, kvůli kterému je pak ideální zvážit změnu třídy, popřípadě školy, do které vyčleněné dítě chodí. Síť tedy mohou pomoci v těchto nejednoduchých situacích, a dokonce zlepšit psychické zdraví jedince. Na svých účtech mohou lidé najít spřízněné duše a ve volném čase se s nimi stýkat. Všichni potřebují být součástí nějaké skupiny, do které je ostatní vřele přijmou. Např. na Instagramu mohou uživatelé představit své zájmy podle fotek či hastagů a na základě toho, si je lidé mohou vyhledat, začít je sledovat či navázat kontakt. To samé platí, pokud uživatel nemá nikoho, s kým by v offline světě sdílel své záliby. Může tedy najít inspirativní skupiny se stejnými koníčky.¹⁷

Hledání sebe samého

Jedná se o tvorbu virtuální identity a sebe prezentace. Uživatel si může stylizovat podobu sebe samého, jeho vzhled, styl oblékání či chování. Internet jim tedy umožní vytvořit jejich ideální já a lidé si tak mohou vyzkoušet různé role pomocí fotek, videí, vlastního popisu, či komentářů, které vyjadřují jejich názory a postoje. Dospívající svět sociálních sítí může pomoci při hledání jejich stylu. Často se může jednat o extravagantní modely, kvůli kterým by mohli být ve škole terčem posměchu. Nyní je mohou prezentovat v on-line prostředí, kde jim ostatní uživatelé vyjádří názor a v lepším případě se najdou lidé se stejně zaměřeným stylem, kteří budou s nadšením jejich příspěvek sdílet. Na sociálních sítích lze najít spoustu různých lidí, postojů, názorů, a tudíž nikdo nemusí zůstat sám.

---

¹⁷ LOSEKOOT, Michelle a Eliška VYHNÁNKOVÁ. *Jak na síť: ovládněte čtyři principy úspěchu na sociálních sítích*. V Brně: Jan Melvil Publishing, 2019. Žádná velká věda. ISBN 978-807-5550-842.

1.5 Nevýhody sociálních sítí

V této kapitole budou popsány nevýhody sociálních sítí, které provází děti a dospívající. S příchodem platform se život změnil od základů a je třeba si uvědomovat jejich úskalí a snažit se předcházet jejím škodlivým důsledkům. Ve virtuálním světě může uživatel fatálním způsobem ovlivnit životy ostatních, ale také i svůj. Následující řádky se budou věnovat především problémům a nástrahám, se kterými se uživatelé mohou potkat.

Výzkum EU Kids On-line 2020 o nadměrném užívání internetu

V porovnání s předchozí studií, která byla uskutečněná v roce 2010, výzkum EU Kids On-line 2020 uvedl, že se zdvojnásobil čas, který děti tráví na internetu. Testování probíhalo v 19 zemích a mapovalo chování dětí mezi 9 a 16 lety v internetovém světě. Rozvoj a dostupnost mobilních zařízení zapříčinily delší časový interval, ve kterém děti tráví svůj on-line život. Z výsledků plyne, že čas rapidně vzrostl, a to téměř dvojnásobně – například v Norsku čas vzrostl z dvou hodin na tři a půl, ve Španělsku z jedné na tři hodiny a v České republice z necelých dvou hodin na téměř tři hodiny.

Dále se zkoumalo, kdo reguluje používání sociálních sítí a internetu a ke komu chodí děti pro radu. Největší roli sehráli rodiče a školy v téměř všech zapojených zemích, ale v České republice více než polovina dětí prohlásila, že se jejich rodiče nepouští do debaty o trávení času na internetu a rostoucí čas, který tráví jejich potomci na internetu téměř ignorují. Pokud se tedy vyskytnou potíže, většina dotazů je směřována ke kamarádům. Rodiče v Čechách by měli ubírat svou pozornost na skutečnost, že právě aktivní a vstřícný přístup je pro výchovu a vývoj dítěte klíčový.¹⁸

Dopad na školní prospěch

Rodiče používají internet nebo sociální média z úplně jiného důvodu než děti nebo teenageři. Přestože slouží mladším generacím k zábavě nebo komunikaci s vrstevníky, rodiče využívají internet především k hledání nových poznatků a rozvoji sebe sama. Není divu, že se často obávají času, který jejich děti tráví on-line. To může vést k horším studijním výsledkům, nedodržování povinností nebo nedostatečné přípravě na výuku. Na druhou straně je zvýšené používání internetu spojeno se získáváním dalších dovedností, od zlepšení

---

¹⁸ SMAHEL, MACHACKOVA et al., *EU Kids On-line 2020: Survey results from 19 countries* [on-line] 2020 [cit. 2022-03-07]. ISSN 2045-256X. Dostupné z: doi: 10.21953/lse.47fdeqj01ofo

kognitivních a analytických dovedností, po lepší digitální gramotnost, která je v dnešní společnosti vysoce ceněna a je považována za nezbytnost.¹⁹

Prokrastinace

S nástupem sociálních sítí se prokrastinace projevuje více než kdy v minulosti. Uživatelé odkládají své povinnosti, zvláště ty nepříjemné a veškerý čas tráví na internetu. Ať už čtou novinky, zkoumají, co jejich vrstevníci dělají anebo co oni sami sdílejí se svými sledujícími. Sítě se staly obrovským pojídačem času, ale vše má své následky. Trávení dne na internetu neprospívá duševnímu či tělesnému zdraví. Na první pohled se sociální sítě zdají jako odpočinková aktivita, ale spíše nám nabourává např. spánkový režim. Není tedy divu, že mnoho vysokých škol v USA zakázalo používat sociální sítě na školních počítačích a tyto stránky zablokovaly. Tento krok podpořili také studenti po zjištění svého vzrůstajícího času, který na platformách stráví.

Kyberšikana

Jeden z největších problémů, které sociální sítě způsobují mezi dětmi je kyberšikana. Uživatelé napadají druhé a snaží se je zesměšnit, poškodit či urazit. Dá se to dobře porovnat na šikaně klasické, kde dochází k napadání a vyčlenění spolužáků z třídního kolektivu. Kyberšikana ale může být v jisté míře i výhodná pro oběť. Jelikož zde šikana probíhá formou elektronické komunikace, je tedy snazší použití důkazů proti útočníkovi. Rodiče a škola by měli děti řádně upozornit, že se jedná o trestný čin, za který mohou být stíháni. Učitelé by měli zahrnout do hodin také diskuse o tom, proč je takové chování nevhodné. Celá problematika ohledně kyberšikany spíše ukazuje na psychické, sociální či kulturní problémy útočníka nežli oběti.²⁰

Ověření pravdivosti o informacích na internetu

S nástupem informační společnosti a on-line světem byly odstraněny téměř veškeré podmínky, které v minulosti odpovídaly za pravdivost informací a obsah musel splňovat etické kodexy zpravodajství a publicistiky. Dříve bylo běžné, že většina populace byla především příjemci informací než tvůrci. Byl požadován také kapitál k publikování obsahu.

---

¹⁹ MESCH, Gustavo. The Journal of Family Communication: Family relations and the internet: Exploring a family boundaries approach [on-line]. Lawrence Erlbaum Associates, 2006, , 119-138 [cit. 2022-02-23].

Dostupné z:

https://www.academia.edu/download/66743582/Family_Relations_and_the_Internet_Explor20210430-1976-trc4ik.pdf

²⁰ ČERNÁ, Monika, pozn. 15

V dnešním světě může být čtenář zároveň i tvůrcem obsahu, díky jednoduchému přístupu. Na děti jsou poté kladeny větší nároky, než tomu bylo doposud, protože musí umět posoudit, jestli informace, které přijímají jsou pravdivé či nikoliv.²¹

1.5.1 Rizika sociálních sítí u dětí a dospívajících

Naše společnost si prochází za poslední dekádu a půl změnou, která postupně ovlivňuje propojení každodenního života s on-line světem. Dnešní děti a dospívající čelí otázce bezpečného používání internetu či elektronických zařízení. Sociální média jsou stále novou platformou, která se však velmi rychle vyvíjí, což vede k nejistotě a nedůvěře v jejich obsah a formy využití. U dětí, které tráví velké množství času na internetu, hrozí odtržení od aktivit, které jsou typické pro jejich věk a vývoj. Ve společnosti se můžeme setkat s pojmy, které souvisí s nadprůměrným používáním sociálních sítí, jako je obezita, internetová závislost či sociální izolace.

Manipulace dětí a neoznačená reklama

Uživatelé na sociálních sítích jsou často vystaveni propagacím zboží a neoznačené reklamě, která často vede k manipulaci dětí k jejich koupi. Influenceri na svých profilech představují produkty, které ve valné většině pozitivně hodnotí. Problém nastává tehdy, kdy takové příspěvky nejsou označeny jako reklama. Jejich autoři tímto chováním porušují i zákon. Výzkum studentů z fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy ukázal, že pouze jedno dítě z deseti pozná skrytou reklamu. Tyto platformy se staly novými komerčními subjekty, které jsou využívány k reklamě produktů. Nebyl by takový problém, že děti nepoznají placený příspěvek, ale výsledky ukazují, že 79 % toužilo po produktu, který viděli na sociálních sítích. Přesně z tohoto důvodu by se na školách měla mediální výuka rozšířit a věnovat se novodobým nástrahám, které sítě přinášejí.²²

Závislost na internetu

V životě dětí je čím dál tím běžné, že sociální sítě se stávají dominantní činností, a proto jim obětují mnoho času, financí, činností či přátel. Závislost přichází se změnami nálad, a pokud se nedokáže jedinec připojit k on-line světu, objeví se abstinenční příznaky. Na druhé straně nemusíme hovořit přímo o závislosti, ale spíše o problému, souvisejícím se změnami

---

²¹ KOPECKÝ, Kamil. *Pravda a lež na internetu: Jak si ověřit informace na internetu* [on-line]. 2018 [cit. 2022-02-23]. Dostupné z: <https://www.e-bezpeci.cz/index.php/o-projektu/prava-lez-na-internetu>

²² NOVOTNÝ, Jan. Výzkum studentů FSV UK ukazuje, že skrytou reklamu pozná jen jedno dítě z deseti. *Marketing.cz* [on-line]. 2018 [cit. 2022-03-27]. ISSN 1805-4991. Dostupné z: <https://marketing.cz/vyzkum-studentu-fsv-skryta-reklama>

životního stylu v dnešní společnosti. Zlepšit tuto situaci by pomohla vhodná rodinná terapie, která by vedla k lepší vzájemné komunikaci. U dětí je navíc zaměřena na zvládání emocionálních problémů, se kterými se každodenně potýkají, a u rodičů pomáhá rozvíjet schopnost dítěti naslouchat, a upevnit jejich autoritu a postavení v rodině. Řešením problému by neměl být zákaz sociální sítě používat, ale spíše vzájemná domluva a určení pravidel či limitů, které budou děti poctivě dodržovat. Skvělý způsob, jak předejít závislosti na internetu je vytvoření harmonogramu, ve kterém bude stanoven prostor na povinnosti, ale také na volný čas, ve kterém mohou používat internet, jak nejlíp uznají za vhodné.

Dopad na fyzické zdraví

Velký vliv počítačů a sociálních sítí vede k nečinnosti a následně nárůstu nadváhy. Důvodem nemusí být jen nárůst kalorií v podobě nezdravých a velmi tučných jídel, ale také vliv marketingových praktik, které propagují nezdravá jídla a vybízejí k jejich konzumaci v soukromí. Dalším problémem, který mohou sociální média způsobit, je narušení spánkového režimu. V dětství je spánek obzvlášť důležitý a kvůli škole se často nastavují školní budíky ve stejný čas, tudíž spánkový deficit je napraven až o víkendech. Spánek není jen otázkou kvantity, ale snižuje se i kvalita. Činnosti, které vyžadují vyšší úroveň koncentrace těsně před spaním (jako jsou počítačové hry), často snižují kvalitu. K překonání tohoto problému lidé často používají nezdravé nápoje plné kofeinu, nebo potraviny s vysokým obsahem cukru. Spánková deprivace se u dětí může projevit jako neklid, podrážděnost, nepozornost a negativní pohled na svět. Dlouhé sezení u počítače může dále způsobit bolesti – krční páteře, zápěstí, hlavy či mravenčení v oblasti rukou.²³

Rizikové výzvy v on-line světě

Internet je místo, kde lze najít obrovské množství informací všeho druhu. Takový obsah nemusí být vždy bezpečný a často se stává, že pro dětské uživatele je nevhodný. Do této problematiky lze zařadit tzv. on-line výzvy. Uživatelé sociálních sítí se navzájem motivují ke splnění úkolů a nabádají k nevhodnému chování, které může mít za následek zdravotní problémy. Během plnění se lidé natáčejí a videa následně sdílejí na svých platformách. Duct Tape Challenge přesně ukazuje, jak destruktivní tyto hry mohou být. Výzva nabádá děti či dospívající k oblepení celého těla lepící páskou a následně se jedinci snaží vyprostit. Během tohoto úkolu se stala řada vážných zranění, kdy při pádu lidé nemohli použít ruce a zmírnit

---

²³ ŠEVČÍKOVÁ, Anna. *Děti a dospívající on-line: vybraná rizika používání internetu*. Praha: Grada, 2014. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-5010-1.

následky. Další extrémně nebezpečnou výzvou je Tide Pod Challenge, která zahrnuje polykání kapslí určených k praní prádla. Výsledkem je zvracení, popálení sliznic, poleptání, průjem, nebo zvracení.

Rodiče či pedagogové by měli děti kontrolovat, zda se do podobných výzev nezapojují. Poškození rtů, kůže či očí jim může pomoci rozpoznat, o co se dítě pokouší v jeho soukromí. Následně je důležitá citlivá komunikace a snaha o vysvětlení, jak takové výzvy mohou být nebezpečné pro zdraví člověka. Také je velmi klíčové upozornit děti na informace o dlouhodobých následcích, které si mohou přivodit samy.²⁴

Nebezpečné seznamování a sexting v on-line prostředí

Na sociálních sítích uživatelé sledují a jsou sledováni stovkami lidí. Navázat kontakt nebylo nikdy snazší. On-line přátelství jsou tvořena téměř okamžitě bez jakékoliv kontroly, s kým si zrovna lidé vyměňují důvěrné informace. Na internetu existují profesionální podvodníci, kteří se budou snažit získat důvěru a mohou následně děti výrazně poškodit.

Sexting je velmi nebezpečnou a často nevhodnou komunikací, se kterou se dnešní společnost často setkává. Uživatelé sociálních sítí posílají a sdílejí intimní informace, fotografie, videa plná sexuálního obsahu. Lidé by měli vzít v potaz, že jsou zde obrovská rizika. Posláním důvěrných informací se může změnit život ve vteřině. Pokud se materiál dostane do rukou nesprávného člověka, již velmi těžce se budou důkazy mazat z on-line světa. Tato skutečnost může vést ke ztrátě pověsti, zaměstnání, přátelství, ... Děti či dospívající mohou čelit psychickým problémům a ve vážných případech, životní příběhy končí tragicky. Výsledky výzkumu zjistily, že sexting ve formě textu provozuje 24,76 % českých dětí a více než 91 % pak tuto formu komunikace provozuje občas. Je zde varovná skutečnost, že 7 % dětí bylo k sextingu nedobrovolně donuceno.

Sdílení intimních údajů

Děti a dospívající mají tendenci sdílet velmi rozsáhlou část svého života. Ať už se jedná o jejich celé jméno, fotografie postavy a obličejů či osobního kontaktu. Problém nastává, když uživatelé začnou sdílet svá osobní telefonní čísla a adresu svého bydliště či školy. Útočník si oběti poté může lehce najít. Je doporučeno nefotit a žádným jiným způsobem nesdílet své okolí. Je potřeba brát v potaz, že pro dnešní generaci je pořizování fotografií

---

²⁴ KOPECKÝ, Kamil. *Rizikové výzvy v on-line prostředí (fenomén on-line challenges)* [on-line]. 2019 [cit. 2022-02-23]. ISSN 2571-1679. Dostupné z: <https://www.e-bezpeci.cz/index.php/rizikove-jevy-spojene-s-on-line-komunikaci/socialni-site/1618-rizikove-vyzvy-v-on-line-prostredi-fenomen-on-line-challenges>

každodenní činností, ale rodiče či učitelé by měli tyto děti stále vést k tomu, jak fotit bezpečným způsobem, aby nedošlo k neštěstí.²⁵

---

²⁵ Sexting a rizikové seznamování českých dětí v kyberprostoru: Výzkumná zpráva [on-line]. Centrum prevence rizikové virtuální komunikace Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci, 2017 [cit. 2022-02-24]. Dostupné z: <https://vyuka.o2chytraskola.cz/data/files/sexting-vyzkumna-zprava-1-6-update-nbycwot06b.pdf>

2 Využití sociálních sítí ve výuce

2.1 Důležitost sociálních sítí ve vzdělávání

Dnešní doba si žádá nové přístupy ve vzdělávání a sociální sítě jsou jedním z kroků, které by učitelé měli podniknout ke zlepšení jejich výuky a navázání lepší komunikace s dětmi a jejich rodiči. Tato kapitola rozebere, jak mohou tyto platformy pomoci s komunikací, vysvětlí vývoj technologií od tradičního behavioristického modelu ke konstruktivistickému, co ve výuce znamená digitální pedagogika, distribuované poznávání a konektivismus.

Komunikace a spolupráce pomocí sociálních sítí

Žádná či nedostatečná komunikace může mít na svědomí spoustu problémů ve škole. Sociální sítě nabízejí způsoby, jak tomuto problému předejít. Ve škole se tato problematika může týkat všech. Může být narušeno vedení, chování učitelů vůči žákům či naopak a ve finále tímto může být ovlivněna atmosféra celé školy. Je také potřeba být v kontaktu s rodiči, kteří se v případě nouze snaží kontaktovat učitelé.

Vedení školy či samotní učitelé mohou vybírat ze širokého spektra platforem. Nemusí být využíván pouze jeden kanál, ale škola jich může mít širší škálu podle formy komunikace. Důležité informace se mohou posílat přes školní emaily, které mají školy zřízené. Tuto formu komunikace mohou využívat hlavně rodiče. Kanály LMS, které zajišťují administrativu a organizaci výuky, představují příjemné prostředí pro žáky, kteří v jednotlivých kurzech mohou psát své dotazy a připomínky. Jedná se např. o E-learning či Moodle. Učitel se poté může lépe orientovat, o jaký problém se jedná. Další skvělá možnost je vytvoření on-line sešitu, neboli OneNote, který je součástí Office 365. Slouží ke sdílení poznámek s jinými lidmi. Pokud mají děti např. jet na výlet, pan učitel vytvoří poznámkový blok, ve kterém napíše všechny důležité informace a nechá tam také prostor pro dotazy rodičů. Všichni pozvaní tedy mohou vidět otázky a odpovědi a každý se může zapojit do diskuse. Jedná se o efektivní způsob, jak předejít opakování stále stejných dotazů. V neposlední řadě mohou studenti, rodiče a učitelé mezi sebou komunikovat pomocí on-line konzultací na platformách MS Teams nebo Google Meet. Lze si domluvit on-line schůzku, která probíhá pomocí videokamery. Ne všechno je dobré řešit sdílenými zprávami a tento způsob dodává větší důvěru než psaní pouhého školního e-mailu.²⁶

---

²⁶ MAŠEK, Jaroslav. Komunikační plán jako základ úspěšné školy. *Metodický portál: Spomocník* [on-line]. 2022 [cit. 2022-03-24]. Dostupné z: <https://spomocnik.rvp.cz/clanek/23144/KOMUNIKACNI-PLAN-JAKO-ZAKLAD-USPESNE-SKOLY.html>

Digitální technologie dovolují sdílet zkušenosti a rady mezi učiteli v on-line prostředí. K tomu skvěle slouží metodický portál RVP.CZ, Letní škola moderních učitelů, či Počítač ve škole. Učitelův Spomocník je specializován přímo na použití sociálních sítí a digitálních technologií ve škole. Dále se mohou učitelů vzdělávat formou webinářů.

Komunita škol v Evropě eTwinning používá sociální sítě k tvorbě projektů, sdílení informací a dále také slouží k profesnímu růstu mezi učiteli. Žáci mohou během projektů trénovat a zlepšovat cizí jazyky a spolupráci mezi svými vrstevníky. Další platforma, která nabízí on-line kurzy je European Schoolnet Academy. Jedná se o vzdělávání v oblasti inovativního využití a využití technologií ve školách.²⁷

Technologie při přesunu od behavioristickému modelu ke konstruktivistickému

V průběhu pandemie Covid-19 se forma výuky musela změnit a byla prováděna v on-line prostředí. Z tohoto důvodu se formativní hodnocení stalo velmi důležitou součástí vzdělávání. Ministerstvo školství ho vřele doporučuje a s tím je spojen také posun ke konstruktivistickému modelu. Výuka v behaviorismu probíhá tak, že se vnímání a podmínky žáků nastaví tak, aby došlo k požadovanému výsledku, který se dá měřit. Jedná se tedy např. o zapamatování vzorců, faktů, postupů, výpočtů, ...

Tyto postupy jsou často striktně dány a nesouvisí s důvodem, který žáky vede k učení. Je tedy nutné brát v potaz žákovu motivaci, různé typy paměti, styly učení, strategií, nemožnost uložení velkého množství informací apod. Behavioristický model se vyznačuje svojí jednoduchostí, ale nezvládá příliš plnit individuální potřeby jedince, které žáci při vzdělávání potřebují.

„Kognitivně behavioristická výuka se vyznačuje téměř úplnou absencí sociálních složek. Učení chápe jako individuální proces nezávislý na okolí, při němž žák interaguje hlavně s výukovým materiálem, nebo nanejvýš s učitelem (často vzhledem k jeho zaneprázdněnosti nesnadno).“²⁸

---

²⁷ Komunikace a spolupráce prostřednictvím digitálních technologií [on-line]. 2018 [cit. 2022-03-24]. Dostupné z: <https://mentep.webnode.cz/komunikace-a-spoluprace/>

²⁸ BRDIČKA, Bořivoj. Tři generace on-line pedagogiky. *Metodický portál: Spomocník* [on-line]. 2013 [cit. 2022-05-26]. ISSN 1802-4785. Dostupné z: <https://spomocnik.rvp.cz/clanek/17737/TRI-GENERACE-ON-LINE-PEDAGOGIKY.html>

„Po zkušenostech s totalitními ideologiemi 20. st je skoro nemožné akceptovat eugenické předurčení každého jedince (nebo dokonce celého národa) včetně škatulkování.“²⁹ S tímto úzce souvisí problém víceletých gymnázií, tříd nadaných dětí a odmítání inkluze. Škola by měla brát neustále v potaz individuality jednotlivců a ptát se, zda plošné testování žáků je správná cesta k určení jejich budoucnosti.

Každý člověk je jiný, a tudíž potřebuje odlišný přístup. Formativní hodnocení ve škole toto může pomoci zrealizovat. Technologie mohou velmi pomoci, ale učitelé musí vědět, jakou metodou zrovna chtějí učit. Využití sítí se liší podle toho, co je po dítěti požadováno. Pokud žák potřebuje opakovat a upevňovat své znalosti, tak využití technologií je ten správný krok. Procvičování lze cvičit na počítačích, které uchovávají data a výsledky, které poté může učitel analyzovat a sledovat průběžný vývoj. Je důležité mít stále na paměti, že děti potřebují nejdříve výklad, aby pochopily, co mají dělat. Skvělý způsob je vložení videa ze záznamu, který vysvětluje zadání a žáci si ho mohou pustit a nemusí. Ti, kteří vysvětlení nepotřebují, mohou rovnou pracovat. Učitel vidí, kdo si video pustil a kdo ne a v případě opakovaného sledování, může zasáhnout a poradit.³⁰

Konstruktivismus podporuje zkoumání informací z různých úhlů pohledu, které se neobejdou bez zájmu se učit. Jeho motivace k učení je tedy klíčová. Konstruktivistické myšlení je založeno na myšlence, že se výuky musí srovnávat se skutečným světem, ve kterém žáci žijí. Zde je také velmi důležitá komunikace mezi jednotlivými aktéry vzdělávacího systému.³¹

Digitální pedagogika a distribuované poznávání

V průběhu posledních let mění sociální sítě vzdělávání a jejich podmínky. Často dochází k nesprávnému pochopení pojmu digitální pedagogiky (zvláště ze strany pedagogů). Digitální pedagogika představuje „unikátní spojení pedagogické teorie, výzkumu, řízení projektů, didaktiky digitálních technologií ve vzdělávání, ale i praxe, při které studenti získávají přímé zkušenosti s technologiemi a jejich využití ve vzdělávání.“³²

---

²⁹ BRDIČKA, Bořivoj. Role technologií při formativním hodnocení. *Metodický portál: Spomocník* [on-line]. 2021 [cit. 2022-03-24]. Dostupné z: <https://clanky.rvp.cz/clanek/c/Z/22855/role-technologie-pri-formativnim-hodnoceni.html>

³⁰ BRDIČKA, Bořivoj, pozn. 32

³¹ BRDIČKA, Bořivoj, pozn. 31

³² Digitální technologie ve vzdělávání. *Ústav pedagogických věd* [on-line]. [cit. 2022-05-26]. Dostupné z: <https://pedagogika.phil.muni.cz/pro-uchazece/bakalarske-studium/digitalni-technologie-ve-vzdelavani>

Jako výsledek je odmítání použití těchto digitálních technologií učiteli a jejich vedoucími. Tyto platformy ovlivňují mnoho dalších oblastí jako je ekonomie, technika, společenskovední disciplína či politika. V poslední době se tedy hovoří o modifikaci základní didaktiky. Častými důvody, které nedůvěru ve využití sítí podněcují se řadí nedostatečné financování projektů zabývajících se technologiemi a malé množství odborných prací, které by tuto problematiku podporovaly.

Teorii distribuovaného poznávání lze aplikovat skoro ve všech vzdělávacích procesech. Skvělé využití má v projektovém vyučování, v on-line kurzech či v náhodných aktivitách, které probíhají během výuky. Díky distribuovanému poznávání lze pochopit procesy, které probíhají v lidské společnosti. Lze hovořit o umělé inteligenci, ale je zde důležitější skutečnost možnosti publikovat. Dnešní svět umožňuje, aby kdokoliv a cokoliv zveřejnil. Dříve byli lidé odkázáni na své učitele, učebnice či tradiční média. Dnes může žáky ovlivnit kdokoliv. Nabízí se tu myšlenka, že tento vliv může mít negativní dopad, ale děti by se měli ve školách naučit, jak najít kvalitní a ověřené zdroje. Proto není potřeba zakazovat využití digitálních technologií ve školách. Naopak, mohou být velmi přínosné a učitelé by měli nechat prostor k dalšímu poznávání.³³

Konektivismus jako teorie učení

Mění se styl výuky. Dříve se žáci učili hlavně slovíčka, informace a fakta nazpaměť. Nyní už memorování není tak využívané, protože si studenti mohou požadované poznatky najít na internetu. Konektivismus tedy vychází z myšlenky, že si všechny informace můžeme dohledat on-line a jeho cílem není všemu rozumět, ale znalosti vyhledat požadovanými informacemi a poté je aplikovat na reálnou situaci či problém. Je zde podmínka, že do konektivistické výuky se může připojit pouze ten, kdo má připojení na internet a disponuje digitální gramotností.³⁴

Lze vidět velký posun, pokud by došlo k porovnání např. s behaviorismem, který si zakládá na učení vytvářením navyklé reakce za určitých podmínek. Konstruktivismus představuje učení jako vytváření a používání mentálních modelů či získávání znalostí pomocí reprezentace světa. Konektivismus se velmi liší od přechozích teorií učení. Chce zavést přímé poznání. Na závěr je nutné podotknout, že je velmi složité srovnávat teorie

---

³³ BRDIČKA, Bořivoj. Digitální pedagogika a distribuované poznávání. *Metodický portál: Spomocník* [online]. 2017 [cit. 2022-03-24]. Dostupné z: <https://clanky.rvp.cz/clanek/c/Z/21411/digitalni-pedagogika-a-distribuvane-poznavani.html>

³⁴ BRDIČKA, Bořivoj, pozn. 31

učení, protože jejich filozofie je odlišná a hovoří o různých přístupech. Jedná se o nesouměřitelnost teorií.³⁵

Stephen Doves vymezuje čtyři aspekty konektivistického učení. Jelikož se společnost snaží zvyšovat úroveň vzdělávání, je nutné vhodně regulovat vzdělávací systém. Autonomie by měla být na prvním místě. Uživatelé mají mít možnost zvolit si své vlastní preference.

Studenti by také měli být vedeni tak, aby byli schopni plnit stanovené cíle a sdílet je. Vzdělávací systém by díky své různorodosti, kterou Stephen Doves podporuje, měl napomáhat ke kreativnímu myšlení a umožnit studentům se vydat na vlastní cestu za novými poznatky.

Jako třetí aspekt konektivistického učení je vyzdvihována otevřenost systému. Pokud je systém v určité části omezen, mělo by dojít k tomu pouze individuálním rozhodnutím školy či jiné instituce. Otevřenost je také předpokladem k úspěšnému rozvoji žákových kompetencí.

Poslední podmínkou podle Dovesa je interaktivita, která stimuluje žáky k aktivitě. Školský systém by ji měl podporovat, jelikož je to základní podmínka rozvoje žáků. Ty sítě, které splňují podmínky autonomie, různorodosti, otevřenosti a interaktivity jsou vhodné k učení a dalšími vzdělávání.³⁶

2.2 Role sociálních sítí v postpandemické době

Rok 2020, ve kterém propukla epidemie COVID-19 byl náročný jak pro žáky, tak pro jejich vyučující. Vzdělávací systém však ukázal svou odolnost a přizpůsobivost. Prvotní šok a problém, že se téměř celé vyučování musí přesunout do on-line prostředí nakonec přinesl několik poznatků, které jsou uplatnitelné do budoucnosti.

Budoucnost lze nalézt v hybridním vzdělávání. Přestože byl překážkou odpor učitelů, postupem času se stále více vyučujících zajímá, jak tuto metodu využít v praxi, aplikovat ji a dále rozvíjet. Zkušenosti se velmi lišily, někteří tento způsob uvítali, jiní se mu vyhýbali. Mnozí se naučili, že on-line výuka dokáže přinést v určitých oblastech i lepší výsledky než v samotné škole. Tony Bates nepředpokládá, že by školy přešly plně do on-line výuky, což je dobře. Tento způsob výuky by se dal realizovat i u dospělých, či pracujících. Děti stále

---

³⁵ DOWNES, Stephen. *Connectivism as Learning Theory* [on-line]. 2014 [cit. 2022-03-24]. Dostupné z: <https://halfanhour.blogspot.com/2014/04/connectivism-as-learning-theory.html>

³⁶ BRDIČKA, Bořivoj. Je konektivismus didaktickou teorií? *Metodický portál: Spomocník* [on-line]. 2014 [cit. 2022-03-24]. Dostupné z: <https://spomocnik.rvp.cz/clanek/19085/JE-KONEKTIVISMUS-DIDAKTICKOU-TEORII%3F.html>

potřebují sociální kontakt, který jim počítač není schopný dát. Efektivní způsob je přechod na kombinovanou výuku, kde studenti tráví v kurzech výuky více času, protože pracují usilovněji např. tvorbou projektů, či plnění úkolů.

Je nutné zvýšit podporu vyučujících, k tomu, aby mohli efektivně využívat digitální technologie. Na začátku pandemie byla většina učitelů naprosto nepřipravená. Mnoho vyučujících hledalo pomoc u svých kolegů, v práci, ale i v internetových zdrojích. Centra pro výuku se snažila zaměřit na tvorbu on-line kurzů, ve kterých se lze zaměřit na alternativní přístup k výuce – důraz na aktivní on-line výuku. Společnost zjistila, že je potřeba vyšší podpora vyučujících, a to znamenalo nárůst personálu v centrech pro výuku (odborní návrháři kurzů, mediální specialisté, ...).³⁷

2.3 Vliv sociálních sítí na vzdělávací systém, školu a učitele

Doba internetu a sociálních sítí se vyvíjí obrovskou rychlostí. Jelikož dnešní společnost tráví na těchto platformách velké množství času, neobejde se to bez konfliktu mezi rodiči a dětmi. Co v takové situaci mají dělat pedagogové? Začlenění sítí do výuky mohou učitelé zlepšit své vztahy s žáky, protože ti uvidí snahu, která v nich vyvolá pozitivní emoce. Děti a dospívající mají často pocit, že jsou staršími lidmi nepochopeni a neustále je jim předhazováno, že jediné, co umí je prohlížení internetu. Co kdyby škola těmto dětem šla naproti. Jelikož se předchozí kapitoly věnovaly tomu, jaký vliv mohou mít sítě na žáky, tato část rozebere jejich vliv na vzdělávání, a jak může být ovlivněna škola a učitelé.³⁸

Dopad sociálních sítí na vzdělávací systém

Historie nám všem ukázala, že bez ohledu na to, jak silný odpor někteří lidé zaujímají vůči sociálním sítím a internetu, technologický pokrok a nové trendy se nakonec staly každodenní realitou a standardem. Na některých školách se začíná projevovat rostoucí trend přijímání sociálních sítí ve škole. Když už studenti věnují sociálním sítím a komunikaci s ostatními spoustu času mimo vyučovací hodiny, proč to nedělat i během hodin. Je to jeden z nejlepších nástrojů, jak skutečně oslovit studenty, kteří mohou zlepšit názor na školství. Tento přínos nemusí končit jen u vztahu učitel-student, ale je důležité vzít v potaz také

---

³⁷ BATES, Tony. Post pandemic lesson 1: On-line and blended learning will increase substantially post-COVID-19. *On-line Learning and Distance Education Resources* [on-line]. 2020 [cit. 2022-03-24]. Dostupné z: <https://www.tonybates.ca/2020/11/05/post-pandemic-lesson-1-on-line-and-blended-learning-will-increase-substantially-post-covid-19/>

³⁸ STRACH, Jiří, pozn. 3

ředitelé škol, kteří mohou na sítích propagovat činnosti své školy (například projekty, soutěže, či sportovní výsledky), díky, kterým je možné zvýšit jejich popularitu.

Sociální sítě ve škole

Snaha o inovaci výuky a učení pomocí sociálních médií je jasným tématem v posledních letech. Akteři vzdělávacího procesu si uvědomují obrovský potenciál, který sociální sítě nabízí. Díky jejich zapojení do výuky může dojít ke zlepšení klíma, kázně na školách, aktivnějšímu zapojení žáků do výuky a zvýšení zájmu o vzdělávání. Také díky pandemii COVIDU-19 se nyní prosazují propracovanější pedagogické postupy, inovace a změny, aby školství udrželo krok s dnešní generací a byla spokojená škola, žáci a rodiče.

Nemá tedy smysl držet sociální sítě stranou od vzdělávacího procesu. Zaměstnanci škol by měli být podporováni ve využívání technologií v komunikaci se studenty a rodiči. Přínosy jsou však zřejmé, počínaje zdravějšími vztahy mezi rodiči a učiteli až po trvalou změnu způsobu, jakým se budou děti učit.

Bohužel se stále sociální sítě nestaly běžnou technologií přijatou ve vzdělávání. Většina studentů by, ale jejich přijetí hodnotila kladně a rádi by využili jejich plný potenciál pro podporu výuky a učení. Pedagogové ve velké většině dávají stále přednost tradičním technologiím. Přínosy jsou však zřejmé, počínaje zdravějšími vztahy mezi rodiči a učiteli, až po trvalou změnu způsobu, jakým se budou děti učit.³⁹

Učitelé a sociální sítě

Škola by neměla být neměnnou institucí a bránit pokroku, který naše společnost neustále zažívá. Učitelé jsou často sami proti sobě, když odmítají využít sílu sítí ve svých hodinách. Často je před svými studenty i velmi kritizují, což neprospěje ani jedné straně. Žáci by měli cítit podporu, kterou jim učitelé mohou podat právě ve formě využití internetu v hodinách. Na druhé straně, je důležité dětem a dospívajícím připomínat, že sociální sítě by ve škole měly primárně sloužit jako pracovní nástroj a zdroj informací. Jeden z problémů školství bývá monotónnost výuky a sociální sítě mohou tyto hodiny často obohatit. Následně mohou

---

³⁹ MAO, Jin. *Social media for learning: A mixed methods study on high school students' technology affordances and perspectives* [on-line]. 2014, , 213-223 [cit. 2022-03-02]. Dostupné z: https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0747563214000077?casa_token=QOWS1xdOrgoAAAAA:51lauUcu_1MbyEnEGuYM7SZnKpzCBAMeEs2X9uhwzSlXorcGfz0MRs-UCbWn4_7wYaMg_-f_Tkc

také zlepšit kázeň a klima třídy. Pokud vyučování bude pro žáky zajímavé, odrazí se to také na jejich chování. Učitelé by dále mohli využít sociální sítě k sledování kulturního, politického a ekonomického dění ve světě.⁴⁰

2.4 Sociální sítě ve výuce občanské výchovy

Podle Vandy Vaničkové (2019) by sociální sítě měly mít své místo také ve výuce výchovy k občanství. Občanská výchova má za cíl vychovat občana, podle toho, jak si současný stav žádá. Nynější doba požaduje, aby lidé disponovali určitou úrovní kognitivních znalostí v kombinaci s osvojenými kompetencemi potřebnými pro současnou generaci. V dnešním moderním světě je důležité téma sociálních sítí zahrnout ve výuce. Kapitola se zaměří na důvody vysvětlující důležitost začlenění sítí do občanské výchovy.

Dnešní společnost

V této zrychlené době získal internet a sociální sítě obrovskou pozornost. Pedagogové a rodiče by měli do jisté míry přijmout tento fakt a pracovat s ním. Ve škole by s touto skutečností měli počítat a brát ho jako výchozí podmínku pro další pracovní postupy. Učitelé by neměli stále vzpomínat na minulost a utopické představy, jak svět vypadal dříve. Měli by své žáky podporovat a učit je, jak žít v dnešním světě. Nejdříve ale učitelé musí přijmout toto východisko, aby byla možná změna v jejich vyučování. Pokud budou pedagogové strkat své žáky od počítačů na hřiště, shledají se s odporem ke škole. Měli by poukazovat, jak využít sítě ve svůj vlastní prospěch, kdy např. image na sociálních sítích je velmi důležitá pro světové a politické špičky v oboru. Naučit je sítě využívat efektivně a zároveň upozorňovat na možná rizika a nástrahy. Předmět občanská výchova zde nabízí ideální prostor, kde tuto problematiku probrat.

Jak strukturovat výuku

Jelikož je téma sociálních sítí velmi atraktivní a lze poukázat na mnoha příkladech, vyučování se pravděpodobně shledá s pozitivními ohlasy. Žákům jsou sítě jedno z nejbližších témat, o kterých se ve škole mohou bavit. V hodinách je potřeba počítat s tím, že děti mají své prekoncepty a zažitá chování, ale obecně lze říci, že zkušenost žáků s probíranou látkou je brána jako velká výhoda. Vyučování je vhodné začít myšlenkovou mapou a tím aktivovat myšlení žáků, aby učitel získal přehled o tom, jak jsou žáci ohledně tohoto tématu informovaní. Důležité je mluvit o aspektech, které žákům ohledně sítí mohou

---

⁴⁰ STRACH, Jiří, pozn. 3

unikat. Jsou to např. socializace, hledání sama sebe, demokracie, sociální role, kritické myšlení či přijetí názorů druhého.

Vyučovací metodám se meze nekladou, ale je doporučeno ukázat žákům rozdíl v komunikaci mezi on-line světem a realitou. Toto téma lze dobře demonstrovat na rizikovém chování na internetu. Např. dokument „V síti“ je skvělý materiál, který tuto problematiku zobrazuje. Děti a učitelé by ve svých hodinách mohli vést diskuse ohledně tohoto filmu.

Problematika jazykového systému

Charakter dnešní společnosti se projevuje zkracováním a zjednodušováním psaného projevu. Děti a dospívající mají tendenci používat kratší, jednodušší slova a také je někdy vynechávají. Pokud žáci zjednodušují slova, může dojít ke změně významu sdělení a poté dojde i k nepochopení celé informace. Právě psaný projev na sociálních sítích je přesným příkladem. Pokud je příspěvek delší, uživatelé mají tendence přeskakovat k jednodušším sdělením. Jeho dopad není tedy takový, jako kratší popisy. Zde přichází opět škola, která by měla zjistit, zda žáci umí zkrátit text, aniž by pozměnili jeho původní význam a hodnotu. V rámci vyučování mohou učitelé rozvíjet čtenářskou gramotnost pomocí zkracování sdělení, ale stále se zachovaným původním obsahem. Tuto schopnost lze trénovat formou tweetu, který se vyznačuje stručným vyjádřením. V občanské výchově by se mělo učit o realitě 21. století a nechat děti, aby formou diskusí objevily možnou pravdu, ale stále jim předávat objektivní informace.⁴¹

2.5 Výběr vhodných sítí k výuce a domácí přípravě

Existuje mnoho různých způsobů, jak pracovat se sociálními sítěmi ve škole, kterým se tato kapitola bude věnovat. Platformy mají různá použití ve výuce i při propagaci a marketingu škol. Učitelé by se měli postupně naučit věřit v sílu sociálních sítí, která usnadňuje téměř cokoli, dokonce i život ve třídě. Jejich začlenění by mělo být přirozenější, než tomu bylo dříve, vzhledem k tomu, jak je na ně mnoho dětí aklimatizováno. Seznam vybraných sítí je také aplikovatelný na on-line výuku.

---

⁴¹ VANÍČKOVÁ, Vanda. Sociální síť jako učivo. *Metodický portál RVP.CZ* [on-line]. 2019 [cit. 2022-03-02]. ISSN 1802-4785. Dostupné z: <https://clanky.rvp.cz/clanek/c/Z/22084/socialni-site-jako-ucivo-.html>

2.5.1 Založení třídního blogu

Jedna ze strategií, kterou lze ve třídě aplikovat je vytvoření třídního blogu. Studenti zde mohou publikovat eseje či krátké písemné práce. Jeho potenciál může být aplikován ve více předmětech. Psaní v anglickém a českém jazyce je samozřejmostí, ale dá se skvěle využít v občanské výuce, zeměpisu, dějepisu, základů společenských věd atd. Je zde tedy patrné, že využití sítí lze převést téměř do celého rozvrhu.

Na blog se mohou dále nahrávat pololetní práce, či úkoly na celý školní rok, které mohou rozvíjet kritické myšlení studentů. V předmětu základů společenských věd by žáci mohli psát eseje, či úvahy na současné dění ve světě. Zpětná vazba je důležitá pro každého a ta může být vyjádřena v komentářích pod příspěvkem. Následně tam autor může odpovídat na dotazy ke své tvorbě. K dispozici je mnoho různých platforem jako je Blogger, WordPress, SquareSpace, Wix, nebo Medium, kde mohou být vytvářeny diskusní příspěvky.

2.5.2 Facebook

Facebook nabízí ideální prostor, kde vytvořit on-line třídu. Místo toho, aby se žáci a učitelé seznamovali s principy fungování nových platforem, mohou využít své znalosti z Facebooku. Pedagog tedy vytvoří skupinu pro každou z jeho tříd, kde může nastavit také jejich soukromí. Na internetovou zeď lze zveřejňovat otázky k diskusi, domácí úkoly, náměty či novinky týkající se jejich výuky a školy.

Facebook dále nabízí možnost zaslání přímého odkazu na skupinu emailem, aby na ní měli žáci přístup. Díky tomuto způsobu nemusí jednotliví členové posílat žádosti o přátelství. Učitel dále může zvážit, zda do internetové třídy zahrne také rodiče, kteří by pak měli následnou kontrolu a představu o tom, co se v hodinách děje a jak jsou jejich děti aktivní.⁴²

Nemusí fungovat pouze jako třídní skupina, ale jako webová stránka školy. Tato platforma se řadí mezi nejpoužívanější sociální sítě současnosti a může sloužit jako mocný nástroj pro rychlé sdílení informací. Rodiče poté mohou čerpat zdroje ohledně školy a dění, právě tam.⁴³

---

⁴² WEST, Chloe. 12 Ways to use social media for education. *Sproutsocial* [on-line]. 2021 [cit. 2022-03-03]. Dostupné z: <https://sproutsocial.com/insights/social-media-for-education/>

⁴³ CALOŇ, Petr. Škola na sociálních sítích. *Krajské zařízení pro vzdělávání pedagogických pracovníků, Nový Jičín, p. o.* [on-line]. [cit. 2022-05-25]. Dostupné z: <http://www.gafe.kvic.cz/pro-skoly/socialni-site-v-praxi-skoly/skolni-profil>

2.5.3 Twitter

Twitter je velmi oblíben mezi pedagogy z učitelské veřejnosti, žurnalisty či politiky. Díky faktu, že Twitter limituje psaní příspěvků na znaky, se oddělí přehledná sdělení od dlouhých diskuzí. To může přilákat uživatele, kteří vyhledávají kvalitní obsah.

Škola díky kreativním příspěvkům může získat na popularitě a tím i zvýšit svou prestiž. Učitelé mohou propagovat svou školu, když budou upozorňovat na blížící se události, sdílet fotografie z akcí či oznamovat její úspěchy. Pro samotné rodiče může být tato platforma skvělým zdrojem informací ohledně školy a aktivit, které tato instituce pořádá⁴⁴.

Twitter neslouží pouze ke sdílení novinek, či oznámení, ale poskytuje účinný nástroj pro komunikaci mezi studenty a nabádá ke zkoumání nových témat zajímavými způsoby. Může také sloužit jako správa třídy, například zveřejnění důležitých termínů pro odevzdání prací. Dále se na Twitteru dají sdílet zajímavé projekty a zkoumat profesní dráhy úspěšných lidí. Studenti si mohou přečíst recenze při publikování nové knihy a zjistit, jak jí ostatní mohou vnímat. Tato platforma propojuje lidi, kteří by spolu jinak nebyli schopni komunikovat. Žáci tedy mohou rozvíjet své jazykové dovednosti a zlepšovat se v cizích jazycích.⁴⁵

Samotné Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy má účet na Twitteru, který sleduje téměř sedmáct tisíc uživatelů. Denně přidávají či sdílejí příspěvky týkající se vzdělávání. Ministr školství Robert Plaga, který má na svém účtu také sedmáct tisíc sledujících velmi často informuje o aktuální situaci. Pro učitele či studenty je velmi výhodné si Twitter založit a sledovat tyto účty, jelikož jsou zde často sdílěna nová pracovní místa. Dalším zajímavým účtem je také Scio.cz.⁴⁶

Dvě hlavní představitelky využívají Twitter ve výuce

Tato kapitola nejdříve představí odborné názory digitální pedagožky, která se pohybuje v sociálních sítích, Bonnie Stewart a následně newyorské učitelky Christine Boyer. Obě ženy spojuje jedna věc – použití Twitteru ve vyučování a domácí přípravě žáků.

Bonnie Stewart působí na kanadské univerzitě Prince Edward Island a věnuje se současným technologiím, které mají za cíl vzdělávat. Stejně jako Christine Boyer se

---

⁴⁴ KADERKA, Michal. Jak na školní Twitter. *Řízení školy* [on-line]. 2018 [cit. 2022-05-25]. Dostupné z: <https://www.rizeniskoly.cz/cz/aktuality/jak-na-skolni-twitter-otevreny-clanek.a-5345.html>

⁴⁵ WILLIAMS, Steve. 4 ways to use Twitter for schools to increase engagement. *Campus Suite* [on-line]. 2018 [cit. 2022-05-25]. Dostupné z: <https://www.campussuite.com/blog/4-ways-use-twitter-for-schools-increase-engagement>

⁴⁶ *Twitter* [on-line]. [cit. 2022-05-25]. Dostupné z: <https://twitter.com>

zaměřuje převážně na využívání Twitteru. V následující části bakalářské práce bude představen názor pedagožky Stewart na použití této sociální sítě ve školství. Dále bude uveden seznam důvodů, proč Boyer považuje tuto platformu za jednu z nejvhodnější při výuce dětí.

Představení názoru Bonnie Stewart

Bonnie Stewart je původně učitelkou angličtiny a během své doby působení se snažila spojit sociální sítě s akademickou půdou. Její příspěvky si lze dohledat ve vědeckých časopisech např. *Hybrid Pedagogy*. Bonnie Stewart chce po svých studentech, aby tweetovali. Její studenti vykazují pozitivnější postoje k interakci s vrstevníky. Používání Twitteru významně zlepšilo zapojení studentů a jejich průměr známek. Chce jim ukázat, že on-line svět lze využít k osobnímu růstu a snaží se apelovat na fakt, že toto prostředí s sebou nese také rizika. Vše, co zde studenti budou sdílet, aniž by věděli, kdo si dané informace přečte, může být použito proti nim. Bonnie Stewart se tedy snaží rozšířit mediální a digitální gramotnost ve vyučování. Dále vede kurzy v oblasti technologií, komunikace, digitální pedagogiky, vzdělávání dospělých a vede workshopy o digitální strategii.⁴⁷

Bonnie Stewart sama přiznává, že je fascinována tím, kým jsme, když jsme on-line. Snaží se zkoumat průsečíky technologií a znalostí. Jako vedoucí programu *Zážitkového vzdělávání* vidí efektivní využití on-line prostředí, speciálně Twitteru jako rozvoj akademické komunity. Tato platforma usnadňuje propojení akademických pracovníků mezi sebou a institucemi. Dále zdůrazňuje velký význam digitálních technologií, které byl během pandemie COVID-19 klíčový⁴⁸

Dále se také zabývá tematikou zveřejňování osobních informací ze strany učitelů. Ve své odborné publikaci vyzdvihuje situaci na Univerzitě Britské Kolumbie, kde učitelé na svých účtech na Twitteru publikovali a tweetovali zajímavosti, fotografie a inspirativní citáty. Dr. Santa J. Ono, který působil ve své době v čele univerzity, využil svůj účet se vzácnou upřímností. Publikoval příběh svého pokusu o sebevraždu v době adolescence. Na Twitteru začal podporovat ty, kteří prožívají podobné stavy a sám přiznal, že si depresi také prošel. Vyjádřil podporu těm, kteří potřebují, aby věděli, že v tom nejsou sami. Na svém

---

⁴⁷ BRDIČKA, Bořivoj. Bonnie Stewart – digitální pedagožka sociálních sítí. *Metodický portál: Spomocník* [on-line]. [cit. 2022-02-28]. ISSN 1802-4785. Dostupné z: <https://clanky.rvp.cz/clanek/21139/BONNIE-STEWART---DIGITALNI-PEDAGOZKA-SOCIALNICH-SITI.html>

⁴⁸ SHELDON, Julie, Victoria SHEPPARD a Bonnie STEWART. *On-line Communities for Doctoral Researchers and their Supervisors*. 2021. ISBN 9780429274749.

úctu sdílí nejenom svou historii, ale také současné dění ve světě, odborné publikace a projekty či problémy samotné univerzity.

Odhalování osobních informací ve vzdělávacím kontextu se může zdát riskantní, protože škola je tradičně spojována s autoritou, kterou sociální sítě mohou podkopávat. Pro učitele, kteří jsou zvyklí komunikovat cestou školních e-mailů či pomocí LMS (Moodle, E-learning, ...) může být tato cesta příliš neformální a vyměňování názorů na sítích spíše umlčující. Bonnie Stewart si však stojí za tím, že pro odborné pracovníky a vědce, kteří přispívají do on-line konverzací může být publikování či tweetování v době potíží velkým přínosem. Pokud učitel sdílí témata ohledně profesního růstu, neúspěchů, duševních nemocí či LGBT komunity, může to ve studentech vyvolat dojem podpory, péče a motivace. Učitelé mohou své účty využít také ke zvyšování politického povědomí či zájmu u mladých jít k volbám.⁴⁹

Čtyři důvody k používání Twitteru podle Christine Boyer

V této části kapitoly bude podrobněji probrán názor Christine Boyer k používání Twitteru jako jedna z nejvhodnějších sítí k výuce a domácí přípravě žáků. Podle Stewart by měly být sítě zařazovány více do výuky a je velká škoda, že je zde stále mnoho pedagogů, kteří se jim brání. Dnešní děti mají telefony skoro až přirostlé k ruce a pokud jim učitelé telefony, tablety, či počítače zakážou, žáci mohou působit skoro až nepoužitelně. Nemůžeme se na ně zlobit, doba je takto vychovala. Používání Twitteru podle Boyer zvýšilo status technicky zdatného žáka. Žáci dnes vyrůstají ve velmi sociálním světě, tak proč nevyužít média ve třídě? Jsou součástí každodenního života milionů lidí a je zcela jasné, že v dohledné době nezmizí. Využívání Twitteru ve školách umožňuje modelovat jejich vhodné používání a učit studenty znalostem a dovednostem, které jistě využijí ve škole, ale i mimo ni. Twitter usnadňuje i samotnou práci, protože jeho využití je organizované, prostorově a časově nenáročné a úsporné. Hlavní důvody jsou tedy rozděleny do čtyř kategorií.⁵⁰

1. Lepší kontakt s rodiči

Rodiče mají lepší a rychlejší přístup k informacím o školním harmonogramu a průběhu dne svého potomka. Podle Bonnie Stewart učitel může tweetovat probíranou látku na tabuli

---

⁴⁹ STEWART, Bonnie. Tactical Twitter. INSIDE HIGHER ED [on-line]. University of Venus, 2016 [cit. 2022-03-26]. Dostupné z: <https://www.insidehighered.com/blogs/university-venus/tactical-twitter>

⁵⁰ BOYER, Christine. Four Reasons I Use Twitter in My Classroom. *Edteachteacher.org: Leading Change in Changing Times*[on-line]. 2016 [cit. 2022-03-27]. Dostupné z: <https://edteachteacher.org/four-reasons-i-use-twitter-in-my-classroom-guest-post-from-christine-boyer/>

a ta je pak přístupná všem. Výhodou je, že se k materiálům mohou kdykoliv vrátit a slouží jim jako podpora při domácí přípravě. Dále se na Twitteru může sdílet znění úkolů a povinností. Nedojde tedy ke konfliktu, či stížnosti, že něco nebylo řečeno v hodině. Tweety tedy mohou sloužit i jako kontrola pro žáky, rodiče, ale i samotné učitele.

2. Širší pole působnosti

Tweetování v žácích probouzí zvědavost. Místo opisování látky, nad ní přemýšlí, analyzují a následně se doptávají. Nemusí se stresovat, že látku nestihnou opsat, ale nyní se mohou hlouběji zamýšlet nad její problematikou. Další klíčová výhoda Twitteru je, že se na tyto otázky mohou ptát přímo expertů v dané oblasti. Sama paní učitelka si myslí, že je velká škoda, kdyby na zvědavé otázky svých studentů odpovídala sama. Sama Bonnie Stewart vzpomíná na zkušenost, kdy Mezinárodní vesmírná stanice odpověděla její třídě na tweet. Tento malý zázrak zanechal obrovský ohlas a zvýšil motivaci k učení.

3. Hledání uživatelů se stejnými zájmy

Sama Christine Boyer si našla skupinu mentorů, specialistů a učitelů, kteří jí každý den inspirují a motivují. Každý den se dějí neuvěřitelné věci, speciálně ve vzdělání a ona má místo do první řady. To vše, díky sociálním sítím a hlavně Twitteru, který jí nabízí se spojit se stejně zaměřenými lidmi a navázat kontakt odkudkoliv. Dále se může seznámit s lidmi, kteří se účastní stejné konference jako ona. Ve školním prostředí může nahlédnout do ostatních tříd a např. se inspirovat jinými učiteli, jak látku vykládají a vysvětlují. Twitter nabízí možnosti, jak se neustále zlepšovat a učit od ostatních. To platí jak pro studenty, tak i pro učitele.

4. Možnost provedení šetření

Twitter je jedna z mála aplikací, kde jde přímo komunikovat s experty z různých oborů. Jedná se o cestu přímého přístupu a uživatelé mohou se specialisty tweetovat. Pokud učitel zadá projekt ve škole, žáci v rámci jeho programu mohou položit své zvědavé otázky expertům v daném oboru. Mnoho profesí je dnes běžně on-line a žáci si v rámci svých výzkumů často vybírají atraktivní témata, která jsou v některých případech těžko dohledatelná v knihách. V tuto chvíli nastupuje Twitter a žáci ho mohou použít jako hlavní

zdroj informací. Požadované materiály nemusí být dostupné a projekt díky rozhovoru s expertem z oboru získá na prestiži.⁵¹

Christine Boyer při psaní této odborné publikace prováděla výzkum a byla zvědavá, co na použití sítě ve třídě řeknou samotní studenti. Žáci si velmi pochvalovali fakt, že jejich rodiče vidí, co se ve škole děje a probírá. Toto se dá skvěle využít, pokud jejich příbuzní žijí daleko a stále mohou mít přehled, co se ve třídě odehrává. Děti, které jsou nemocné, nemusí mít strach, že by jim ve škole něco uniklo. Twitter také slouží jako dokumentace práce a sledování progresu. Dá se také využít jako efektivní a rychlý způsob komunikace s lidmi z oboru, kteří žijí na opačné straně planety. Důvodů k používání Twitteru je nespočet a Christine Boyer věří, že každý člověk, ať už se jedná o učitele, studenta či běžného uživatele, si najde zde to své.⁵²

2.5.4 Pinterest

Také Pinterest začíná být zapojován učiteli v hodinách a je skvělým nástrojem pro virtuální výuku. Jedná se o elektronickou nástěnku, kde mohou studenti snadno sdílet fotografie, obrázky, videa či nápady. Studenti mohou tuto síť dále využít pro výzkumné projekty, úkoly či skupinové práce, kde bude Pinterest sloužit jako skvělý zdroj obrázků. Na každý předmět si mohou vytvořit tzv. nástěnky, které žákům pomohou rozvíjet kreativní myšlení a uspořádat nápady a myšlenky. Tyto nástěnky mají skvělé využití i ve skupinových projektech a na ní tedy mohou spolupracovat s jednotlivými členy. Nástěnky pracují na základě tzv. připínáček, díky kterým mohou uživatelé připevnit své nápady, citáty, zdroje a videa pro ostatní.

Využít ho mohou také vyučující k přípravě hodin, plánování nebo tvorbě pracovních listů. Pinterest je skvělý zdroj informací, který někteří učitelé sdílejí se svými žáky. Tato platforma nabízí mnoho zajímavých témat souvisejících s výukou, které lze využít v hodinách a tím rozšířit znalosti žáků. Ve vyučování dějepisu si může vyučující dohledat téma o historii a fotografie použít jako názornou pomůcku.⁵³

---

⁵¹ ČERMÁKOVÁ, Lucie. 4 důvody, proč používat Twitter ve výuce. *Metodický portál: Spomocník* [on-line]. 2016 [cit. 2022-02-28]. ISSN 802-4785. Dostupné z: <https://spomocnik.rvp.cz/clanek/20897/4-DUVODY%2C-PROC-POUZIVAT-TWITTER-VE-VYUCE.html>

⁵² BOYER, Christine, pozn. 41

⁵³ WITTER, Naomi. Use of Pinterest in education. *Digital Information World* [on-line]. 2013 [cit. 2022-03-03]. Dostupné z: <https://www.digitalinformationworld.com/2013/12/uses-of-pinterest-in-education-infographics.html>

Učitelé anglického jazyka mohou na Pinterestu najít připravené kartičky na opakování a procvičování v hodině, viz. Obrázek č. 1.

Obrázek 1: Připravená aktivita do hodiny, zdroj: Mungfali.com

Následující obrázek ukazuje procvičování školních pomůcek. Pinterest dokáže ušetřit velké množství času pedagogům při jejich přípravě do hodin. Pokud výuka bude pestrá a proložena zajímavými úkoly a pracovními listy, jistě se zájem o předmět zvýší.

SCHOOL OBJECTS

A) WHAT HAVE YOU GOT IN YOUR SCHOOLBAG ?

A or AN ?
 ___ book
 ___ exercise book
 ___ ruler
 ___ glue stick
 ___ eraser

- I've got two books and two exercises books. **TRUE - FALSE**
- I've got one ruler and two rubbers. **TRUE - FALSE**
- I've got colored pencils and two pens. **TRUE - FALSE**
- I haven't got a glue stick. **TRUE - FALSE**
- I've got a calculator and a compass. **TRUE - FALSE**
- I've got three highlighters. **TRUE - FALSE**
- I haven't got scissors. **TRUE - FALSE**

This ___ my schoolbag.
 I ___ two red books an
 exercise book. I ___ a blue
 pen and a black pen. I ___
 a yellow pencil sharpener and a
 pink ruler. I ___ two
 highlighters. They ___
 yellow and pink.
 What about you ? What have
 you got in your schoolbag ?

- Pam hasn't got a rubber. True False
 Pam's ruler is pink. True False
 Pam has got 4 highlighters. True False
 Pam's books are red. True False

Obrázek 2: Procvičování, zdroj: Liveworksheets.com

2.5.5 Vzdělávací kanály na YouTube

YouTube neslouží pouze k zábavě, ale má i velký přínos pro vzdělávání. Jelikož se učení stále více digitalizuje a přicházejí na trh nové formy vyučování, poté je YouTube platforma, která v hodinách nesmí chybět. Zapojení této sítě do výuky není vůbec těžké, stačí připojení k internetu, které většina škol již má. Pedagog se svými žáky může podporovat on-line diskuse z celého světa, kdy děti jako bonus mohou procvičit znalost angličtiny.

YouTube nabízí prostor pro nové nápady a metody učení. Jako další přínos, který aplikace nabízí, je její dostupnost ve všech jazycích a mohou ji využít i nevidomí a neslyšící studenti. Tento kanál funguje jako vizuální pomůcka, která umožňuje vidět fyzicky studentům, co se učí a tím pádem napomáhá lépe pochopit učivo. Učitel jej může využít jako zpestření výuky, doplnění látky, která se v hodinách nestihla či jako podnět k otevřeným rozhovorům a diskusím mezi žáky.⁵⁴

V tabulce 1 je vypsáno několik kanálů, které by mohly být žáky využívány. Značná část tvůrců má svá videa v anglickém jazyce, ale někteří z nich mají možnost nastavení českých titulků. Pro starší žáky mohou videa sloužit jako procvičování v anglickém jazyce.

Tabulka 1: Doporučení vzdělávacích kanálů, vlastní zpracování

Název YouTube kanálu	Zaměření
Crash Course	22 oborů (historie, biologie, chemie, ...)
Deutsche Welle	Německý jazyk
Ekospace	Ekonomie
English with Lucy	Anglický jazyk
Geography Now	Zeměpis
Geo History	Historie
Marek Valášek	Matematika
Na potítku	Příprava k maturitě z češtiny
Otevřená věda	Přírodovědní a technické obory
OverSimplified	Karikatury světových dějin
Vox	Politika

Karel Kovář

⁵⁴ SAULS, Tia. Educational Benefits of YouTube. *Skills Academy: Supported Learning* [on-line]. 2020 [cit. 2022-03-07]. Dostupné z: <https://www.skillsacademy.co.za/educational-benefits-of-youtube/>

Dále bych ráda doporučila tvůrce Karla Kováře, známý také jako „Kovy“, který na sociálních sítích představuje současné politické dění a celospolečenské dění svému publiku. Dle mého názoru je Kovy správným příkladem pro dnešní mládež. Již několik let se snaží mladým lidem vysvětlit, jak moc je důležité chodit k volbám.

Karel Kovář se snaží své sledující nejenom bavit, ale také vychovávat. Jeho současným tématem je finanční gramotnost a nástrahy na internetu, které mohou děti potkat. V minulosti také natočil dokument o chybách českého školství. Kovyho lze najít na YouTube, Instagramu, Facebooku, Twitteru a na mnoho dalších platformách.⁵⁵

2.5.6 Google Classroom

Tato aplikace je založena na současných požadavcích, aby bylo dítě aktivní a zapojilo se do vyučování. Jedná se o bezplatný nástroj pro spolupráci učitelů a studentů. Tato on-line třída napomáhá pedagogovi, zvýšit zájem, probudit intenzivní a kritické myšlení dětí, podněcovat k otevřeným diskusím a směřovat správným směrem. Google Učebna poskytuje skvělý prostor pro plnění povinností, vytváření a hodnocení úkolů.

Díky možnosti komentářů u každého z těchto úkolů lze velmi přehledně konzultovat zpětnou vazbu a učitel je schopný kontrolovat pokrok studentů. V tomto kurzu mohou žáci vidět, kolik času ještě mají na splnění povinností a také jim přijde email na upozornění, že následující den je poslední termín na odevzdání.

Jeho velikou výhodou je jednoduchost a přehlednost. Např. Moodle může být pro některé uživatele příliš nepřehledný. Další pozitivní aspekt, je spojení Google Disku, na který se ukládají soubory při jejich odevzdání do Classroomu.⁵⁶

S příchodem COVIDU-19 byly vzdělávací systémy nuceny vymyslet nový styl výuky a Google Classroom byla jedna z aplikací, která výrazně pomohla pokračovat ve vyučovacím procesu. Tato platforma byla jedním z řešení, jak dokončit výuku, když škola nemohla být

---

⁵⁵ PECHÁČKOVÁ, Alena. Neřict, že jsem gay? Žít v každodenní přetvářce a skrývat se musí být ubíjející, říká YouTuber Kovy. *Lidovky.cz* [on-line]. 15. dubna 2021 [cit. 2022-05-26]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/relax/lide/nerict-ze-jsem-gay-zit-v-kazdodenni-pretvarce-a-skrivat-se-musi-byt-ubijejici-rika-youtuber-kovy.A210324_133835_lide_ape

⁵⁶ BOUCHNER, Jan. Virtuální učebna Google Classroom. *Metodický portál: Spomocník* [on-line]. 2014 [cit. 2022-03-07]. Dostupné z: <https://spomocnik.rvp.cz/clanek/19327/VIRTUALNI-UCEBNA-GOOGLE-CLASSROOM.html>

otevřená. Hodiny probíhaly převážně na této platformě a po navrácení do prezenční výuky by učitelé neměli zapomínat na tuto síť.⁵⁷

2.5.7 iTřída

Tato sociální síť je přímo vytvořená pro vzdělávání. Jedná se o moderní inovativní pohled na dosavadní výuku. Díky ní mohou studenti, jejich rodiče a samozřejmě také učitelé sledovat výsledky a výuku. V kombinaci s dotykovými tablety, či mobily mohou učitelé obohatit klasickou výuku skupinovou či individuální prací. Nová metoda učení žáky motivuje a zvyšuje jejich zájem o vzdělání. Aplikace je kompatibilní s Androidem, ale také s iOS. Tudiž se ve třídě nemusí řešit konkrétní typ zařízení. Jediná nutná podmínka k používání je připojení k internetu.

iTřída má mnoho využití, které ocení nejen žáci, ale také učitelé. Obsahuje tedy mnoho digitálních učebních materiálů, které usnadní přípravu obou stranám. Žáci si nemusí do svých notesů zapisovat úkoly a povinnosti, které mají splnit, ale vše najdou v on-line třídě. Tato aplikace přechází nedorozumění, které by mohlo nastat např. mezi rodiči a učiteli, či žáky, protože nyní vidí všichni všechny důležité sdělení. Mohou tedy kontrolovat, zda jejich potomci plní veškeré povinnosti.

iTřída umí také sestavit testy za pár minut, ať už se jedná o cvičnou desetiminutovku, či pololetní práci, kterou žáci mohou plnit odkudkoliv z jakéhokoliv zařízení. Její obrovský přínos pocítí hlavně nemocní žáci, nebo ti s individuálním vzdělávacím plánem.⁵⁸

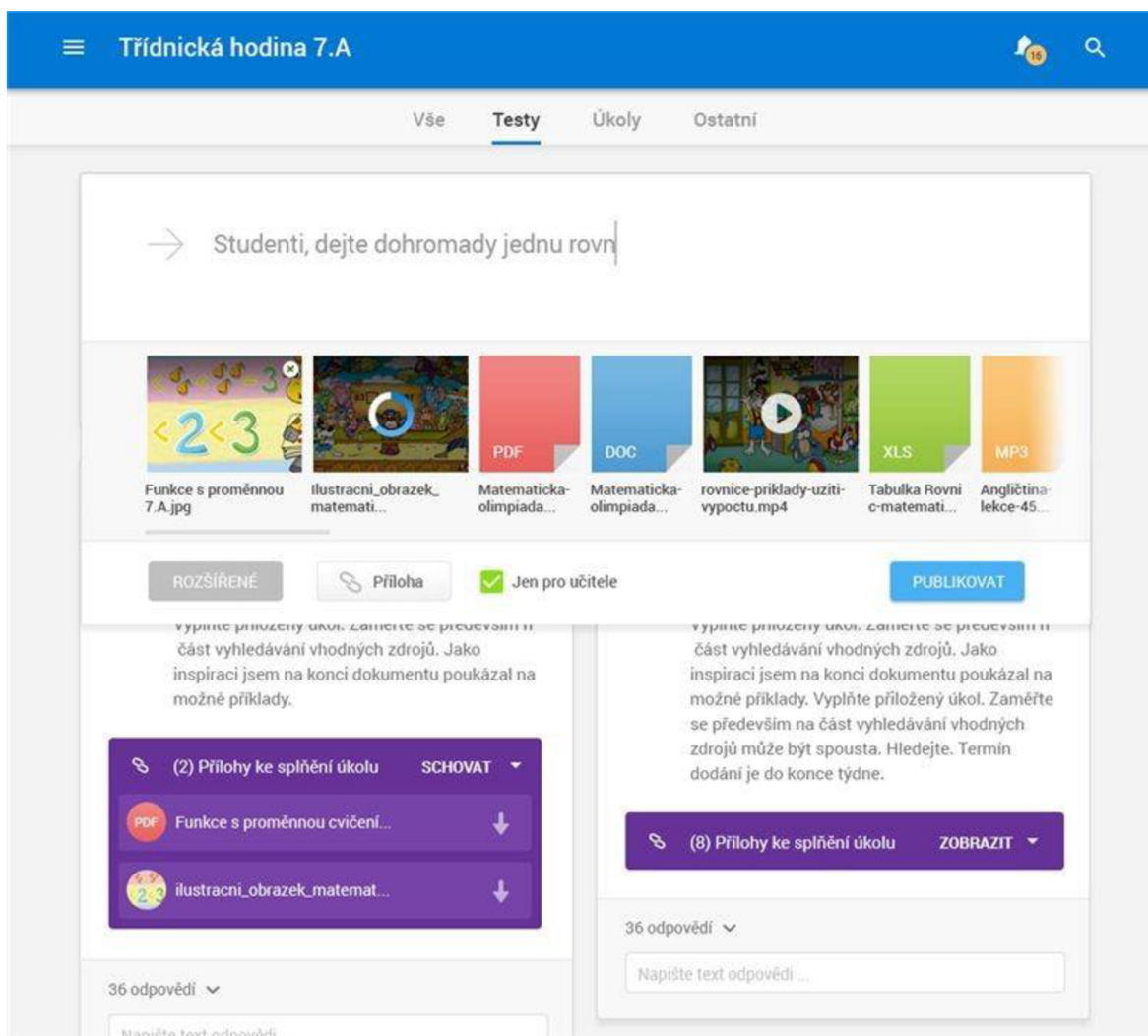
Následující obrázek ukazuje, jak může probíhat třídnická hodina v tomto prostředí.

---

⁵⁷ OKMAWATI, Mike. THE USE OF GOOGLE CLASSROOM DURING PANDEMIC. *Journal of English Language Teaching* [on-line]. English Language Teaching Study Program of FBS Universitas Negeri Padang, 2020 [cit. 2022-03-07]. ISSN 2302-3198. Dostupné z:

<http://ejournal.unp.ac.id/index.php/jelt/article/view/109293/103809>

⁵⁸ ŘEZÁČOVÁ, Petra. iTřída – moderní nástroj pro podporu výuky. *IT ve škole* [on-line]. 2015 [cit. 2022-03-16]. Dostupné z: <http://www.itveskole.cz/2015/05/20/moderni-nastroj-pro-podporu-vyuky/>

Obrázek 3: Třídnická hodina v iTřídě, zdroj: ITveSkole.cz

2.5.8 OneNote

OneNote je skvělý nástroj na organizaci třídních záležitostí a tvorbu vlastních poznámek. Nalezneme zde vlastní prostor pro práci, knihovnu pro sdílení materiálů se svými kolegy či spolužáky a také prostor pro spolupráci. OneNote si lze představit jako digitální zápisník, díky kterému jsou důležité poznámky vždy po ruce. Jeho výhodou je propojení mezi počítačem a mobilním telefonem. Studenti či učitelé mohou provádět změny téměř z jakéhokoliv zařízení.

Při tvorbě poznámek, může OneNote pomoci díky digitálnímu inkoustu, jelikož proměňuje poznámky na živé dokumenty. Tato aplikace nabízí tři druhy zápisníků, OneNote

pro studenty, pro pedagogy a pro vedení školy. Učitelé mohou vytvořit třídní zápisník, do kterého mohou přispívat všichni členové.⁵⁹

Další skvělá možnost, jak OneNote využít je sdílení poznámek s rodiči. Pokud se chystá školní akce, učitel vytvoří poznámkový blok, kam pozve rodiče zúčastněných dětí. Následně napíše všechny důležité informace a nechá také prostor rodičům, pro případné dotazy. Poté se tedy nestane, že by se k někomu určité informace nedonesly.⁶⁰

Já osobně ráda používám OneNote při zpracování otázek na zkoušky. Skvělé je, že si vždy označím odlišnou barvou, kterou otázku již umím, a kterou nikoliv. Dle mého názoru se jedná o skvělou aplikaci, jak do školy, tak do práce a pomůže lidem se orientovat ve velkém množství informací, které je třeba mít přehledně uložené.

2.5.9 Google Meet

Google Meet hrál velmi důležitou roli v pandemii COVID-19. Vyučování vysokých, středních, ale i základních škol se přesunulo na tyto on-line platformy. Jejich velikou výhodou je jednoduchost a bezplatné používání. Je potřeba pouze internetové připojení. Google Meet nabízí možnost videokonferencí na velmi vysoké úrovni. Během hovoru lze promítat prezentace, či jiné dokumenty, které chce např. učitel ukázat svým žákům.

Další výhodou je nahrávání obrazovky s náhledem videa a zvuku. Pokud učitel zjistí, že děti dané látce nerozumí, či je příliš složitá, může se rozhodnout natočit video a následně ho publikovat na třídní skupinu, aby si žáci znovu látku prošli. V době, kdy probíhala pandemie COVID-19, bylo skvělou výhodou, že se děti mohly vidět alespoň před Google Meet. Učitelé zase viděli reakce žáků na probíranou látku a mohli na to reagovat.

Google Meet konference nemusí sloužit školám pouze jako náhrada vyučovací hodiny v době pandemie, ale během klasického provozu si lze domluvit individuální schůzky. Rodiče mohou řešit s učitelem nějaký problém, či žáci, kteří nechápou látku a chtějí ji vysvětlit. Další skvělou možností je přítomnost na hodině i během nemoci. Pokud je dítě nemocné, lze ho připojit z domova přes Google Meet a žák tedy látku nezamešká.⁶¹

---

⁵⁹ GRISSOM, Tom. 10 best uses for OneNote in your teaching and learning. *Microsoft: Education Blog* [on-line]. 2017 [cit. 2022-05-25]. Dostupné z: <https://educationblog.microsoft.com/en-us/2017/03/10-best-uses-for-onenote-in-your-teaching-and-learning/>

⁶⁰ MAŠEK, Jaroslav. Komunikační plán jako základ úspěšné školy. *Metodický portál: Spomocník* [on-line]. 2022 [cit. 2022-03-24]. Dostupné z: <https://spomocnik.rvp.cz/clanek/23144/KOMUNIKACNI-PLAN-JAKO-ZAKLAD-USPESNE-SKOLY.html>

⁶¹ Videokonference ve službě Google Meet: Co je Google Meet?. *Google Meet* [on-line]. [cit. 2022-05-26]. Dostupné z: https://apps.google.com/intl/cs/intl/cs_ALL/meet/how-it-works/

2.5.10 Spomocník

Jedná se o on-line informační web věnovaný převážně učitelům, ten, se nachází na metodickém portálu RVP.CZ. Jeho hlavním zaměřením jsou digitální technologie ve vzdělávání. Příspěvky, které jsou zde publikovány, mají za cíl pomoci soustavnému a odbornému růstu. Tento portál se snaží rozvíjet schopnosti učitelů pracovat s moderními technologiemi. Ukazuje, jak technologie využívat správným a efektivním způsobem. Na webu jsou publikovány odborné články, které jsou sdíleny odborníky na vzdělávání.⁶²

---

⁶² O Spomocníkovi. *Metodický portál RVP* [on-line]. [cit. 2022-05-26]. Dostupné z: <https://rvp.cz/informace/o-spomocnikovi>

3 Dotazníkové šetření

Praktická část bude vycházet z předchozích kapitol v teoretické části. Informace byly zpracovány z odborných knižních a internetových zdrojů. Tato část se bude věnovat dvěma dotazníkovým šetřením, které podstoupili žáci z osmých a devátých tříd základních škol, studenti střední školy v Libereckém kraji a také učitelé. Dotazníky jsou zhotoveny ve dvou různých variantách. Před samotným sdělením výsledků je nutné si stanovit cíle dotazníků a charakteristiku zkoumaného vzorku.

3.1 Cíle dotazníkového šetření

Hlavním cílem prvního dotazníkového řešení bylo zjistit aktuální situaci ohledně využívání sociálních sítí při výuce a domácí přípravě žáků. Mezi klíčové body, které měl dotazník zjistit, byl seznam sociálních sítí, které žáci převážně používají. Dále ukázal, co na nich sdílí a jakým způsobem je využívají ke studijním účelům. Dalším cílem, bylo zjistit, zda jejich učitelé používají sociální sítě ve vzdělání a zda by žáci ocenili jejich využití v hodinách. Nechybělo ani rozebrání problematiky třídní skupiny, kde si žáci sdílí školní materiály. Dotazník také testoval, zda by žáci ocenili vlastní YouTube kanál, kam by formou skupinové práce nahrávali svá videa. Na konci praktické části je tato modelová situace představena.

Druhý dotazník byl zaměřen na učitele, protože si myslím, že je důležité znát i jejich názor a pohled na věc. Je tedy třeba se zaměřit na tuto problematiku z obou úhlů. Dotazník se skládá ze dvou otevřených otázek, které měly za cíl zjistit, zda učitelé používají sociální sítě a pokud ano, tak jaké a jakým způsobem. Druhá otázka se zaměřila na výhody v jejich užívání.

3.2 Respondenti

Šetření bylo provedeno na dvou základních školách, jedné střední škole, a následně škole při nemocnici. Všechny školy se nacházejí v Libereckém kraji a jejich výběr a důvody pro zvolení k dotazníkovému šetření budou rozebrány v této kapitole. Na základní škole byla zvolena osmá a devátá třída, z důvodu věkové hranice, která je na sociálních sítích požadována k založení účtu. Většina platform požaduje k úspěšnému založení překročení třinácti let a nedávalo by tedy smysl testovat studenty nižších ročníků. Ti by si účet na sociálních sítích založit nemohli. Dotazníkové šetření bylo dále určené pro druhý a třetí ročník na střední škole. Poslední ročník jsem z výběru vynechala kvůli blížící se maturitní

zkoušce, na kterou se studenti připravují. Ve škole při nemocnici sběr informací probíhal pouze u dětí od osmých ročníků a výše. Dotazník byl předložen dětem, které do této věkové kategorie patří.

3.2.1 Charakteristika škol

Do mého dotazníkového šetření jsem vybrala čtyři školy. Jedná se o dvě základní školy s rozdílným zaměřením, střední školu a školu při nemocnici. Tato kapitola instituce stručně popíše a zdůvodní jejich výběr do dotazníku.

První základní škola

První základní škola se nachází v centru Liberce a počtem žáků se jedná o větší instituci. Vybrala jsem ji díky jejímu zaměřením na informační technologie. Již od 6. ročníku mají třídy vyšší počet hodin informatiky, výpočetní techniky a také matematiky. Žáci jsou vedeni k práci s počítačem (textové editory, programování, kreslení, grafika, tvorba webových stránek).

Druhá základní škola

Druhá základní škola je založená na rozšířené výchově ke sportu. Ve škole je také zřízený pěvecký sbor, své žáky se tedy snaží vést nejenom ke sportu, ale také ke zpěvu. Opět mě jejich zaměření ovlivnilo ve výběru škol do mé praktické části. Zajímalo mě, jaké budou výsledky ze sportovních a pěveckých tříd a zda se budou lišit od dětí z první testované základní školy, která má k sociálním sítím blíže.

Střední odborná škola

Další dotazovaný subjekt je škola střední. Jelikož sociální sítě používají jak děti, tak dospělí, přišlo mi velmi důležité testovat i studenty na střední škole. Tato střední škola má zaměření ekonomické a vybrala jsem ji, protože jsem sama tuto instituci navštěvovala.

Škola při nemocnici

Tato škola je přidruženou vzdělávací institucí v Krajské liberecké nemocnici. Školu navštěvují děti od šesti do osmnácti let. Dotazníkové šetření zde probíhalo formou průběžného vyplňování. Paní učitelky jsem poprosila, zda by daly můj dotazník vyplnit dětem, které splňují věkové kritérium šetření. Velkou výhodou, kterou vidím ve sběru informací v této instituci je její různorodost. Jedná se o žáky z celého libereckého kraje. Tyto děti již nebyly dotazovány, jakou školu navštěvují, ale pouze jaký ročník studují.

3.2.2 Charakteristika učitelů

Celkem bylo vybráno pět učitelů, každý s jiným vyučovacím předmětem. Jedná se o paní učitelky anglického a německého jazyka. Dále byli dotazováni učitelé zeměpisu, češtiny a dějepisu. Paní učitelka anglického jazyka učí na střední škole a zbylí učitelé působí na školách základních. Záměrně jsem vybrala učitele s různými předměty, protože si myslím, že je zajímavé porovnávat názory na využití sociálních sítí ve výuce např. v hodině zeměpisu či anglického jazyka. Zahrnout do dotazníkového šetření středoškolského učitele je také velmi důležité, protože díky tomu, že studenti jsou již starší, může paní učitelka požadovat vyšší úroveň prací a projektů, kde mohou sociální sítě pomoci. Také může svým studentům nabídnout širší využití vzdělávacích platforem, než např. začátečnickům.

3.3 Zhodnocení výsledků

V této fázi praktické části budou nejdříve rozebrány a zhodnoceny výsledky žáků a poté učitelů.

3.3.1 Dotazníkové šetření mezi žáky

První otázka, kterou jsem v dotazníku kladla, byla, do jaké školy a třídy žáci chodí. Tato otázka byla čistě orientační, abych měla přehled, kolik dětí, z jakých tříd se dotazování účastnilo. Na první základní škole byl testován devátý ročník, kde se zúčastnilo dvacet dětí. Zbylé děti byly nemocné. Ve druhé základní škole proběhlo dotazování v osmém ročníku, kde bylo přítomných osmnáct dětí. Na střední škole byl testován druhý a třetí ročník, kde celkový počet činil třicet osm studentů. Poslední dotazovanou skupinou byli žáci ze školy při Krajské nemocnici, kde dostalo možnost vyplnit dotazník pět dětí. Čtyři z nich navštěvují základní školu a jeden studuje na střední škole.

Využití sítí při studiu

Dále mé otázky vedly směrem, zda sociální sítě dětem pomáhají při studiu a jakým způsobem je využívají. U této otázky jsem byla zvědavá, zda studenti na středních školách budou sociální sítě při učení používat více než ti na školách základních. Většina dotazovaných žáků hodnotila, že sociální sítě jim pomáhají při učení. Výsledky potvrdily mé očekávání, protože opravdu větší počet studentů na středních školách volil, že sociální sítě tímto způsobem také používají. Ze středních škol se jednalo téměř o většinu studentů. Na základních školách skoro polovina dětí odpověděla, že sociální sítě k učení nepoužívá. Myslím si, že je to logické. Starší děti již více používají digitální technologie, a tudíž mají

více zkušeností a lépe sítě umí ovládat. Myslím si, že musíme brát také v potaz, že na středních školách mají více projektů a skupinových prací, u kterých tyto platformy využijí.

Poté co jsem položila otázku, jak tedy sítě ke studijním účelům používají, nejvíce frekventovaná odpověď byla komunikace se spolužáky, zápisy z hodiny a materiály od učitelů. Jen nepatrná část studentů odpověděla, že sociální sítě ke studiu vůbec nepoužívá. Žáci dále odpověděli, že si často volají přes Facebook, když pracují na společných projektech. Sítě dále používají ke sdílení svých poznámek. Pokud něčemu nerozumí, zavolají si a společně hledají informace a látku si vysvětlují. Já sama to takto aplikuji s mými kolegy na vysoké škole. Myslím si, že je to velmi efektivní způsob, jak si látku osvojit a pochopit.

Třídní skupina

Další část dotazníkového šetření se zabývala třídní skupinou. Téměř většina dětí odpověděla, že mají vytvořenou skupinu, kde sdílí studijní materiály. V mnoha případech se jednalo o třídní skupinu, kde si děti sdílejí termíny úkolů či rozdělení společných prací. Pokud se plánuje akce, napíše se tam. V žádné třídě nebyl případ, že by v třídní skupině byl i samotný učitel. Možná, je to tak lepší. Učitel, který ztělesňuje autoritu, by poté mohl vnést to tohoto prostředí nervozitu. Žáci jsou bez učitele mnohem uvolněnější a nebojí se svých vrstevníků ptát. Co se týče umístění skupiny, ve většině odpovědí zazněla sociální síť Facebook a WhatsApp. Na Facebooku jde vytvořit přímo skupina, zatímco na WhatsApp si děti vystačí se společnou konverzací, která poslouží také velmi dobře. Jediná její nevýhoda je nepřehlednost. Ve skupině na Facebooku vidí děti všechny poznámky a komentáře postupně a lehce si je mohou vyhledat. Zatímco na WhatsAppu jsou veškeré dokumenty a informace v jedné konverzaci.

Líbila se mi myšlenka jednoho žáka, že by si přál, aby měli třídní skupinu, ale jejich kolektiv není moc dobrý. Podle něj by bylo dobré, kdyby si žáci vzájemně připomínali úkoly a povinnosti, které mají splnit. Mohli by si vzájemně radit, když by někdo neporozuměl výuce. Realita u nich ve třídě je bohužel jiná.

Seznam sociálních sítí ve výuce

První testovaná základní škola používá portál edupage.org, kde lze najít veškeré novinky, rozvrhy tříd a také suplované hodiny. Žáci si tak mohou zkontrolovat, zda jim některé hodiny neodpadají a pokud taková situace nastane, na jaké předměty se tedy mají připravit. Webová stránka nabízí také verzi pro mobily, tudíž děti mohou mít tzv. školu v mobilu, kde najdou

všechny potřebné informace. Děti na této škole tedy nepoužívají klasický Moodle či E-learning, ale mají aplikace přímo v telefonu. Jedná se o moderní školu a tato aplikace slouží jako žákovská knížka, kde lze najít známky, pochvaly, dále děti vidí svůj rozvrh, suplování, zprávy od vedení školy a také slouží jako upozornění na domácí úkoly.

Tuto aplikaci mohou dále používat samotní učitelé a rodiče, kteří tak získají přehled o tom, co jejich děti ve škole dělají. Jelikož aplikace slouží jako elektronická třídní kniha, lze vyhledat docházku, odchody, příchody, omluvenky, obědové menu či školní fotoalbum.⁶³

Ve druhé základní škole většina dětí zvolila možnost Microsoft Teams, se kterými pracovali učitelé během pandemie COVID-19. Do této otázky jsem schválně zvolila, ještě otevřenou možnost, kde byla možnost přidat ještě další jiné platformy, které jsem v seznamu neuvedla. Mnoho žáků uvedlo „Bakaláře“ jako způsob elektronické žákovské knížky. Jeden žák napsal do mé otevřené odpovědi, že by si přál, aby učitelé stále vkládali materiály na tuto platformu, jako to bylo v období karantény. Jeho reakci naprosto chápu a soucítím s ním. Vycházím také ze svých zkušeností na vysoké škole, kde jsem vděčná, že většina učitelů stále nechali přístupný např. Google Classroom a vkládají tam své prezentace, materiály a úkoly. Dále pár z žáků uvedlo, že na hodinách je učitelé občas odkazují na internetové stránky, kde si danou látku mohou ještě více prozkoumat. V této škole jsem dotazovala devátý ročník a mnoho studentů doplnilo můj výběr o portály, které je připravují na přijímací zkoušky.

Studenti na středních školách volili možnost Moodlu a MS Teams, které téměř všichni na této škole využívají. Stejně jako žáci předchozí dotazované školy, tak i tito doplnili do seznamu platformu Bakaláři. Sami žáci poznamenali do otevřené otázky, že některé prezentace jsou vloženy přímo na jejich webových stránkách. Tyto materiály byly vytvořeny přímo kvůli projektu „EU peníze školám“. Dále je využíván Moodle, na kterém má každý předmět svůj kurz, kde jsou publikovány další výukové materiály.

Poslední dotazovanou skupinou byli žáci ze školy při Krajské nemocnici. Jelikož se jednalo o děti z různých škol, tak označené odpovědi byly různorodé. V dotazníku uvedly, že jejich učitelé využívají YouTube, E-learning, Moodle a také Bakaláře.

---

⁶³ Škola pod palcom: Konečně moderní škola. *Edupage* [on-line]. [cit. 2022-03-29]. Dostupné z: <https://mobile.edupage.org>

Učitelé a sociální sítě

Dále mě zajímal názor dětí na využívání sítí jejich učiteli. Většina žáků odpověděla, že by si přáli, aby jejich učitelé zapojovali sociální sítě více do výuky a do domácí přípravy. Nejvíce hlasů získala odpověď, že by sítě udělaly výuku zábavnou a pestrou. Já jako student, nemůžu více než souhlasit. Pokud je vyučovací hodina zábavná, má to vliv na celou třídu. Děti méně zlobí a dávají větší pozor.

Otázka se také vztahovala na postoj, který zauímají učitelé z pohledu žáka. Spousta z nich odpověděla, že o sociálních sítích ve školních hodinách učitelé nemluví, či na ně mají neutrální názor. Pár žáků se rozepsalo, že sítě jsou ve škole občas kritizovány a jejich tvůrci jsou zesměšňováni a neváží si jejich práce. Tvorba na sociálních sítích dokáže být také velmi časově, a hlavně psychicky náročná. To, co vidí jejich sledovatelé je pouze malá část z celého pracovního procesu. Děti také zmínily, že jim tyto negativní názory vadí a byly by rády kdyby učitelé postoje lehce změnili. Jeden žák odpověděl: „Náš pan učitel nemá influencery rád a často nám pouštěl videa na YouTube, kde je i zesměšňoval. Často je přezdívá šašky společnosti. Na konec vždy dodá, že doufá, že nikdo z nás takto neskončí. Já rád sleduji na YouTube zábavná i naučná videa a díky panu učiteli se to stydím přiznat.“ Jsem ráda, že tento problém někdo z žáků přiznal. Samozřejmě, že respektuji názory ostatních, ale toto mi přijde jako vytváření toxického prostředí, kde se žáci bojí projevit vlastní názor.

Na druhou stranu mnoho žáků odpovědělo, že s nimi učitelé probírají jejich problematiku a upozorňují na výhody a nevýhody sítí. Dle mého názoru je toto velmi důležité a ve školách by se měla rozšířit digitální výchova. Myslím si, že skvěle by se tato problematika dala vyložit v předmětu Občanská výchova. Jelikož většina dětí má účet na sociálních sítích, je tedy nutné vést děti ke správnému chování na internetu a připravit je na nástrahy, které mohou na internetu čekat.

Bohužel nemohu potvrdit, zda učitelé sítě rádi používají, protože si velmi střeží své soukromí a jen velmi malé procento učitelů má profil na Facebooku, který slouží pouze pro osobní účely a jejich nejbližší. Co žáci v otevřené odpovědi zmínili, bylo, že s nimi učitelé na sítích nekomunikují, ale někteří dali rodičům své telefonní číslo, na které se mohou obrátit v případě nouze, či potřeby pomoci. Sama jsem se s tímto setkala minulý rok na praxi, kde učitelé vyprávěli, že dávají svá osobní čísla rodičům. Chtějí tak poukázat na lepší spojení a

kontakt mezi nimi. Rodiče mají pocit, že jim někdo bude naslouchat, a tudíž se vybudují i pevnější vztahy.

Další problematika, která může u učitelů nastat je, že sítě jednoduše neumí používat. Pár žáků zvolilo možnost: „Myslím si, že toto je velmi obtížné pro starší pedagogy, kteří se s digitálními technologiemi setkávají až v posledních letech“.

Modelová situace

Poslední část dotazníku se věnovala modelové situaci. Jelikož výsledky dopadly pozitivně, situace bude vypracována v kapitole 3.5. V mé praktické části jsem chtěla vytvořit i reálný návrh na použití sítí v praxi, a proto jsem velmi ráda, že žáci v dotazníku vyhodnotili tento úkol, jako něco inovativního a zábavného. Jedná se tedy o založení třídního kanálu na YouTube, který bude veřejnosti nepřístupen. Tato aktivita může být aplikována jakou součástí hodnocení předmětu, místo testu či v rámci projektových hodin. Jsem také ráda, že někteří žáci zvolili odpověď, že neumí natáčet videa. S touto možností jsem také počítala. Hodnotit by se měl obsah videa, nikoliv jeho zpracování. Za to mohou být maximálně body navíc. Záleží již na každém učiteli, jak by tuto aktivitu pojal. V popisu modelové situace je popsán postup na natočení videa a doporučení bezplatné aplikace k případnému střihu. Věřím, že tento nápad by dokázal spojit žáky ve třídě, zlepšil klima a každý ze studentů by si odnesl nové poznatky a dovednosti.

3.3.2 Dotazníkové šetření mezi učiteli

Celkem bylo testováno pět učitelů, ze základních a středních škol v Libereckém kraji. V této kapitole bude rozebrána možnost využití sociálních sítí ve výuce a jejich výhody.

Využití ve škole

Jelikož jsem chtěla zjistit aktuální stav využití sítí ve výuce, má první otázka dotazníkového šetření směřovala právě tam. Položila jsem tedy otázku, zda sítě učitelé ve školách využívají. Většina odpovědí byla pozitivních. Hlavní důvod k používání byla pandemie COVID-19. Jelikož se v té době celá výuka přesunula do on-line prostředí, učitelé byli nuceni se s technologiemi naučit. Byl to jediný způsob, jak přizpůsobit hodiny co nejvíce k realitě. Jak sami učitelé napsali do dotazníku, vůbec to ze začátku neměli jednoduché. Pár z respondentů si stěžovalo na obrovský tlak ze strany společnosti. Ať už se jednalo o kolegy, rodiče, vedení školy, či samotné děti. Všichni žáci to měli složité, ale problém byl hodně v devátém základních škol a čtvrtém ročníku středních škol, kde se děti měly připravovat na přijímací zkoušky a ty na středních čekala maturitní zkouška. Nešlo

tedy nechat žáky bez pomoci. Podle slov respondentů, děti také trpěly kvůli odloučení. Byla zavedena karanténa a všichni museli zůstat izolováni ve svých domovech. Učitelé tedy zmínili, že díky pandemii začali využívat ve velkém množství platformy MS Teams a Google Classroom. Díky videokamerám se všichni mohli vidět a komunikovat spolu.

V dnešní době se již děti vrátily do lavic, ale stále se Google Classroom využívají. Pokud je dítě nemocné, spojí se přes tuto platformu se třídou. Tři učitelé dále zmínili, že ke svému výkladu používají YouTube. Konkrétně se jednalo o předměty anglického jazyka, dějepisu a zeměpisu. Tyto předměty k tomu přímo nabízejí. Paní učitelka anglického jazyka zmínila jeho využití následovně: „Často pouštím dětem rodilé mluvčí, aby také slyšely pravý britský přízvuk. Nejvíce se mi osvědčil kanál English with Lucy. Pokud rozebíráme těžkou gramatiku, na domácí přípravu jim posílám videa, které jim pomohou látku lépe pochopit. Podle mě je to skvělý pomocník a děti to baví.“

Dále byla paní učitelkou angličtiny doporučena bezplatná aplikace Duolingo. Využívá ji hlavně na domácí přípravu a úkoly. Pro zpestření výuky stanoví určitý level, který žáci musí dosáhnout a poté si ho společně zkontrolují v hodině. To stejné platí i s YouTube. Pokud se rozebírá složitá gramatika, žáci jsou poté pomocí školních e-mailů odkázáni na videa. Jedná se většinou o rodilé mluvčí. Je to velmi efektivní způsob, jak si žáci zopakují látku, doučí se, co ve škole nestihli či plně nepochopili, a ještě si poslechnou britskou výslovnost. „Dle mého názoru je platforma YouTube jedna z nejlepších, protože se tam dají najít odborníci v oboru a děti mohou získat nové poznatky či upevnit ty stávající“. Také učitelé zeměpisu a dějepisu se zmínili o použití YouTube ve svých hodinách. Během hodin zeměpisu pan učitel ukazuje země, o kterých se zrovna v hodinách učí. Využití YouTube zdůvodňuje takto: „Myslím si, že si děti lépe zapamatují země, když o nich uvidí zajímavou reportáž či video.“

Dále byla doporučena aplikace na slepé mapy, vlajky a hlavní města, která také funguje jako webová stránka, kterou lze nalézt na adrese on-line.setter.com. Často si tedy ke konci hodiny pustí na interaktivní tabuli Setteru a hrají kvízy. Hrají jako celá třída, sami za sebe či ve skupinách, kdy je často pan učitel namotivuje k co nejlepšímu výsledku. Settera byla také často využívána v době on-line výuky.

Co se týče hodiny dějepisu, pan učitel pouští často skvěle vysvětlené historické události se spoustou zajímavých informací. „Nepouštím videa jako plnou náhradu výuky, ale pouze jako její doplnění o další poznatky. Myslím si, že si poté žáci lépe zapamatují učivo.“

Paní učitelka angličtiny dále zmínila využití také Instagramu. Jelikož si je vědomá, že na této platformě tráví děti velké množství času, byla by škoda toho nevyužít. Sama Instagram má a ví, jak funguje, tak poprosila žáky, aby začali sledovat také účet English with Lucy a In English With Love by Sama. Dále zmínila, že se stalo, že samotní žáci přišli s novými účty, které jsou vhodné k učení anglického jazyka. Za tuto skutečnost byla velmi vděčná. Žáci, kteří se na síť připojí, tak uvidí tyto příspěvky a budou se podvědomě vzdělávat. O Instagramu ve škole napsala jako jediný z pěti pedagogů, ale i tak je to dle mého názoru úspěch. Většinou jsem slyšela negativní komentáře ohledně této platformy. Líbí se mi, že paní učitelka se snaží využít všechny prostředky ke vzdělávání a podporuje své studenty.

Ve využívání sociálních sítí ve školách nesmí chybět ani LMS (Learning Management System). Většina učitelů upozornila také na jejich využití. Nejvíce používaný ve školách je E-learning a Moodle. Jedná se o podpory, které sloužily hlavně v době covidové. Tyto platformy byly hodně využívány kvůli testům a úkolům, které byly na platformy vkládány. Pokud chtěli mít učitelé plnou kontrolu, stačilo zapnout na Google Classroomu hovor a žáci mohli vyplnit test na E-learningu.

Dva učitelé z pěti napsali, že žádné sociální sítě ve výuce nepoužívají. Jednalo se o učitele českého a německého jazyka ze základních škol. Musím se přiznat, že využití sociálních sítí a digitálních technologií je v hodině češtiny problematické, takže chápu tuto odpověď. Pan učitel vysvětlil nevyužívání následovně: „Nemyslím si, že je to v mých hodinách potřeba, vždy se snažím o kvalitní výklad a jestli má někdo dotazy, rád je s žáky proberu a vysvětlím. Pokud se najde pár zvědavců, kteří chtějí své znalosti prohlubovat díky sociálním sítím budu jediné rád, ale nevyžaduji to.“ Paní učitelka německého jazyka si myslí, že sociální sítě do školy vůbec nepatří a zastává názor, že tyto platformy děti spíše rozptylují. Nevídí tedy také důvod k jejich používání a raději se drží tradičního přístupu ke vzdělávání.

Dle mého názoru je využití sociálních sítí velmi přínosné a jsem velmi ráda, že jsem měla možnost komunikovat s učiteli, kteří zastávají podobný názor. Velmi se mi líbilo využití YouTube ve škole, sama jsem o vzdělávacích kanálech na YouTube psala v kapitole 2.6., v teoretické části. Jak se říká, všechno zlé je pro něco dobré, tudíž i COVID-19 nám ukázal, jak zpestřit školní vyučování.

Výhody sociálních sítí ve výuce a domácí přípravě

Jako druhou otázku, kterou jsem zvolila, byla, zda učitelé vidí výhody v používání sociálních sítí. Dotazování, byli už jen ti, kteří používali sítě ve svých hodinách. Jednalo se

tedy o tři učitele. Paní učitelka anglického jazyka přispěla do mého dotazování zajímavým postřehem. Sama vyzorovala, že jako velkou výhodu sociálních sítí vidí v menším ostychu k učiteli. Při on-line hodinách se děti méně bály ptát na dotazy. Tuto skutečnost přisuzuje pohodlí domova, které je během hodin obklopovalo v době pandemie. Další obrovská výhoda, která byla zmíněna je skutečnost, která opět začala v období COVID-19. Jedná se o nepromeškanou látku během nemoci dětí. Jelikož všichni byli v té době doma, tudíž i ti nemocní se výuky mohli účastnit. Toto ovšem neplatí jen na minulost. Tři učitelé stále využívají Google Classroom v případě nemoci. Tablet, na kterém je připojený žák, se postaví na jednu z lavic a funguje se stejně, jako kdyby byl přítomen. Jsem nadšená, že je to takto zavedeno a učitelé tuto možnost využívají. Žák se může účastnit výuky téměř stejně, jako kdyby seděl v lavici. Vidí skoro vše, co se děje a také může odpovídat na dotazy či je pokládat.

Paní učitelka anglického jazyka, která ráda k výuce a domácí přípravě používá YouTube vidí velikou výhodu v tom, že děti nejsou znuděné. „Pokud jim dám za domácí úkol splnit úroveň pět v aplikaci Duolingo udělají to mnohem s větším nadšením než klasický úkol. To stejné platí s úkolem, který se týká shlédnutí videa na YouTube.“ Zastává názor, že k tomu, aby se udrželo dobré klima třídy a snížila se nekázeň je potřeba děti zabavit. Tímto způsobem poslouží různé hry, shlédnutí videí, vypracování projektů, ... Dále si myslí, že skvělou výhodou již zmiňovaného Instagramu je nenucené získávání znalostí. Skutečnost, že děti sledují tvůrce, kteří učí např. anglický jazyk, jim pomáhá se v tomto předmětu zlepšovat velmi efektivním způsobem. Nemají pocit, že by se učily a tudíž nejsou ani otráveny. Na Instagramu lze najít velmi jednoduché příspěvky, které shrnují problematiku gramatiky, či upozorňují na nejčastější chyby. Podle paní učitelky anglického jazyka nejsou sociální sítě náhradou školy či učitele, ale slouží jako pomoc a motivace při učení.

Pan učitel zeměpisu vidí v sítích výhodu, že žáky a učitelé spojuje. Vytvářejí lepší klima třídy a obě strany jsou podle něj spokojené. Učitel má radost, že žáci pracují a zdokonalují své znalosti a žáci jsou rádi, že se nejedná o stereotypní hodinu.

Všichni tři dotazovaní učitelé jsou si vědomi, že díky E-learningu a Moodle mají děti vše pohromadě a dokážou se skvěle orientovat v průběhu učiva z celého roku. Vidí, jaké téma se kdy probíralo. Někteří učitelé udělají dokonce harmonogram na celý školní rok, takže žáci vidí, co je čeká. Jedná se o jednoduchou modernizaci vzdělávání, což žáci ocení. Jelikož učitelé vkládají materiály právě na tyto platformy, žáci pak mohou studovat z pohodlí domova. Pan učitel zeměpisu dále vidí výhodu ve větší pozornosti žáků. Jelikož prezentace,

kteřé jsou promítány v hodinách, poté nahraje na E-learning a žáci ho tím pádem v hodinách více vnímají. Nebojí se, že si nestihnout vše opsat. Tak jako tomu bylo dřív, např. s klasickými tabulemi. Děti pak nevěnují téměř žádnou pozornost výkladu, ale soustředí se pouze na poznámky na tabulích. Pan učitel je tedy vždy upozorní, že se nemusí bát, protože všechny materiály najdou v kurzu. V případě, že si chtějí žáci prohloubit své znalosti, jsou do kurzu dále vkládány zdroje, ze kterých žáci mohou k tématu čerpat.

Další výhodou, kterou učitel dějepisu zpozoroval u svého kolegy, jsou on-line konzultace. Jednalo se o učitele češtiny, který připravuje pravidelně čtvrtý ročník na střední škole k maturitní zkoušce. Během COVIDU-19 to bylo obzvlášť složité pro maturanty, a tak byly zavedeny on-line konzultace k maturitní přípravě. Pan učitel tuto možnost stále nabízí, a pokud děti potřebují s něčím poradit, zavolají si on-line. Studenti se často ve třídě stydí na něco zeptat a není nic lepšího než osobní výklad. Sociální sítě tedy ukazují, jak skvělou pomocí dokážou být.

3.4 Vytvoření modelové situace – třídní kanál na YouTube

Vytvoření modelové situace – založení třídního kanálu na YouTube a točení videí

Ráda bych ve své bakalářské práci vytvořila modelovou situaci na využití sociálních sítí při výuce v praxi. Dle mého názoru a také výsledků dotazníkového šetření by žáci ocenili, kdyby jejich učitelé vymysleli další, či nové metody hodnocení předmětu a plnění povinností. Jelikož dnešní generace tráví na těchto platformách velké množství času, bylo by škoda nevyužít tohoto on-line prostředí. Pevně věřím, že tento nový způsob vyučování lze aplikovat téměř ve všech předmětech a mohl by zvýšit zájem o učení.

Nastavení soukromí

Nemusíme se bát, že by videa natočená dětmi byla plně dostupná a mohli si je ostatní uživatelé YouTube komunity pustit. Účet lze nastavit jako soukromý a stačí pouze v oprávnění zadat e-mailové adresy žáků, se kterými budeme účet sdílet. Taktéž se učitel nemusí bát, že by žáci mohli s kanálem nesprávně naložit a může tedy zvolit přístup a roli, kterou budou žáci vykonávat. Účet by byl tedy nastaven jako veřejnosti nepřístupný a byl by viditelný pouze pro třídu.

Postup

První krok je založení třídního YouTube kanálu nejlépe samotným učitelem. V hodině bych poté rozdala seznam témat, která se budou ve školním roce probírat a žáci budou mít

možnost si z něj vybírat. Následně se zapíší na témata, která si chtějí nastudovat a představit třídě. Nechala bych na dětech, aby se rozhodly, zda chtějí daný úkol vypracovat individuálně či skupinově. Silně bych doporučila skupinovou práci kvůli obtížnosti úkolu. Jelikož se jedná o technicky náročnější zadání, myslím si, že zpracování úkolu by mohlo rozvinout dovednosti žáků např. při řešení problémů. Seskupení také záleží na počtu žáků a vyučovacích hodin. Po spravedlivém rozdělení témat mezi skupiny, bych vysvětlila podrobný postup práce, který bych zde ráda představila v bodech:

1. připojení k třídnímu kanálu,
2. vybrání tématu ve skupině/ individuálně,
3. sestavení hlavních bodů, příprava scénáře,
4. natočení videa (pro zdatnější uživatele – sestříhání, přidání obrázků či efektů),
5. kontrola videa učitelem, publikování na třídní kanál,
6. shlédnutí videa v hodině, diskuse, hodnocení.

Natáčení videa se může na první pohled zdát problematické a náročné, ale dnešní doba umožňuje nahrát i sestříhat videa v telefonu bez toho, aby žáci vlastnili drahé a výkonné technologie. Pokud by došlo k problému, že děti nedisponují takovými telefony, které např. nahrávání nezvládají, vše se dá vyřešit. Jelikož by děti pracovaly ve skupinách, pevně věřím, že jeden z žáků by takový telefon vlastnil. Kdyby se tak nestalo, skupiny by se měly poskládat z takových lidí, kteří tuto možnost mají. Po dokončení úkolu bych požadovala jeho odeslání na školní email, kde bych ho zkontrolovala a následně bych video publikovala na třídní kanál.

V hodině bychom si video společně pustili a mohla by poté následovat diskuse ohledně probíraného tématu. Jelikož si mohou žáci video poté pustit kdykoliv, nemuseli bychom čekat na to, až si ostatní děti zapíší poznámky do sešitu. Diskuse by mohla probíhat ohledně zajímavých informací, které děti během sledování zjistily, či jejich přínosy, které o tématu vědí.

Nerada bych videa hodnotila z hlediska technického zpracování. Zpětnou vazbu bych spíše směřovala na celkový dojem, přínos a výběr informací k tématu. Jelikož se jedná o časově náročnou aktivitu, určitě by projekt měl velikou váhu v mém konečném hodnocení předmětu. Toto bych žákům oznámila již při zadání práce, abych zvýšila jejich motivaci.

Zpracování videa

Žákům bych poskytla dostatečný čas, aby svá videa kvalitně zpracovali. Délku bych zvolila okolo 5–10 minut, podle náročnosti tématu. Delší bych nedoporučovala z důvodu ztráty pozornosti. Proto by témata měla být strukturovaná spíše do hloubky, aby nebyla příliš obecná. Stříh a editování videa bych povinně nevyžadovala, ale doporučila bych je, protože by bylo velmi těžké pro žáky mluvit na jeden záběr bez chyby. Pro stříhání a úpravy bych doporučila mobilní aplikaci InShot, která je dostupná jak pro iOS, tak pro android. Jeho obrovskou výhodou je jednoduché a bezplatné používání.

Přínos

Dle mého názoru může mít tato aktivita hned několik pozitivních dopadů. Jako první a důležitý aspekt je zpestření výuky. Z mých vlastních zkušeností na základní či střední škole jsem často zažívala stereotypní typ vyučování, který mě nudil a měl lehký vliv na můj školní prospěch, protože jsem o předmět nejevila takový zájem. Pevně věřím, že tento typ aktivit by mohl podobným situacím předcházet a zvýšit motivaci se učit a dále vzdělávat.

Dalším přínosem, který by tato aktivita mohla přinést je zlepšení kázně. Děti, které pociťují pocit nudy, mají z mého pohledu větší tendence zlobit. Pokud budou zaměstnaní a výuka bude pestrá, tak se i jejich chování může obrátit k lepšímu. Díky náročnější úrovni projektu se děti naučí si práci spravedlivě rozdělit a společně si pomáhat. Touto aktivitou si také děti osvojují sociální a digitální kompetence. Při zpracování projektu, žáci zapojují svou fantazii a rozvíjí tvořivost. Díky této aktivitě lze propojit více předmětů najednou. Děti získají znalosti v daném předmětu, ale také se mohou přiučit dalším dovednostem z předmětu informatiky, kde stříh videí také probírají. Dle mého názoru by se skupinové práce měly aplikovat častěji, protože se navazují stále nová přátelství mezi žáky a třída se tímto celkově posiluje.

Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo zmapování možnosti využití sociálních sítí v době on-line výuky. Jelikož jsou sociální sítě důležitou součástí dnešní generace, jejich zapojení do vzdělávacího procesu je klíčové. Také díky COVIDU-19 se mnoho učitelů seznámilo s těmito platformami a nyní je efektivně využívají ve svých hodinách. Značnou výhodou je, že jejich používání se dá aplikovat během on-line výuky či za běžného provozu.

V úvodních kapitolách byla popsána stručná historie, charakteristika současných sítí, výhody, nevýhody a rizika s nimi spojená. Pokud chceme, aby žáci efektivně sociální sítě používali, je třeba dbát na digitální gramotnost a seznámit je s nástrahami, které je mohou v on-line prostředí potkat. V práci je také zdůrazněn přechod od behavioristického učení ke konstruktivistickému, jelikož se v dnešní době již upouští od memorování faktů a informací, které jsou snadno dohledatelné na internetu. Velký důraz se také klade na digitální pedagogiku.

Teoretická část se dále zaměřuje na výběr sociálních sítí, které jsou vhodné do výuky či domácí přípravy. U jednotlivých platform jsou sepsány možnosti jejího využití v praxi, doplněné o konkrétní příklady. Pevně věřím, že každý by si ze seznamu vybral síť, která by do výuky byla vhodná a zvýšila u dětí zájem o vzdělávání.

Praktická část zjišťovala formou dotazníkového šetření, jaká je aktuální situace ohledně využívání sítí na českých školách. Nejdříve byli dotazováni studenti základních a středních škol a poté i samotní učitelé. Většina pedagogů na tyto platformy reagovala pozitivně a rozebrala také to, jaké typy využívá a co z nich může plynout za výhody ve vyučování. Žáci by si přáli, aby jejich učitelé používali sítě ve výuce více, a také si odhlasovali modelový příklad se založením třídního YouTube kanálu, který je na konci práce vypracován.

Vypracování práce pro mě bylo velkým přínosem, jelikož jsem našla spoustu nových metod, jak sociální sítě mohou využít ve výuce a doufám, že má práce bude i inspirací pro nastávající či současné pedagogy.

Seznam použité literatury

- BATES, Tony. Post pandemic lesson 1: On-line and blended learning will increase substantially post-COVID-19. *On-line Learning and Distance Education Resources* [on-line]. 2020 [cit. 2022-03-24]. Dostupné z: <https://www.tonybates.ca/2020/11/05/post-pandemic-lesson-1-on-line-and-blended-learning-will-increase-substantially-post-covid-19/>
- BOUCHNER, Jan. Virtuální učebna Google Classroom. *Metodický portál: Spomocník* [on-line]. 2014 [cit. 2022-03-07]. Dostupné z: <https://spomocnik.rvp.cz/clanek/19327/VIRTUALNI-UCEBNA-GOOGLE-CLASSROOM.html>
- BOYER, Christine. Four Reasons I Use Twitter in My Classroom. *Edteachteacher.org: Leading Change in Changing Times* [on-line]. 2016 [cit. 2022-03-27]. Dostupné z: <https://edteachteacher.org/four-reasons-i-use-twitter-in-my-classroom-guest-post-from-christine-boyer/>
- BRDIČKA, Bořivoj. Bonnie Stewart – digitální pedagožka sociálních sítí. *Metodický portál: Spomocník* [on-line]. [cit. 2022-02-28]. ISSN 1802-4785. Dostupné z: <https://clanky.rvp.cz/clanek/21139/BONNIE-STEWART---DIGITALNI-PEDAGOZKA-SOCIALNICH-SITI.html>
- BRDIČKA, Bořivoj. Digitální pedagogika a distribuované poznávání. *Metodický portál: Spomocník* [on-line]. 2017 [cit. 2022-03-24]. Dostupné z: <https://clanky.rvp.cz/clanek/c/Z/21411/digitalni-pedagogika-a-distribuvane-poznavani.html>
- BRDIČKA, Bořivoj. Je konektivismus didaktickou teorií? *Metodický portál: Spomocník* [on-line]. 2014 [cit. 2022-03-24]. Dostupné z: <https://spomocnik.rvp.cz/clanek/19085/JE-KONEKTIVISMUS-DIDAKTICKOU-TEORII%3F.html>
- BRDIČKA, Bořivoj. Tři generace on-line pedagogiky. *Metodický portál: Spomocník* [on-line]. 2013 [cit. 2022-05-26]. ISSN 1802-4785. Dostupné z: <https://spomocnik.rvp.cz/clanek/17737/TRI-GENERACE-ON-LINE-PEDAGOGIKY.html>
- BRDIČKA, Bořivoj. Role technologií při formativním hodnocení. *Metodický portál: Spomocník* [on-line]. 2021 [cit. 2022-03-24]. Dostupné z: <https://clanky.rvp.cz/clanek/c/Z/22855/role-technologiei-pri-formativnim-hodnoceni.html>
- CALOŇ, Petr. Škola na sociálních sítí. *Krajské zařízení pro vzdělávání pedagogických pracovníků, Nový Jičín, p. o.* [on-line]. [cit. 2022-05-25]. Dostupné z: <http://www.gafe.kvic.cz/pro-skoly/socialni-site-v-praxi-skoly/skolni-profil>
- ČERMÁKOVÁ, Lucie. 4 důvody, proč používat Twitter ve výuce. *Metodický portál: Spomocník* [on-line]. 2016 [cit. 2022-02-28]. ISSN 802-4785. Dostupné z: <https://spomocnik.rvp.cz/clanek/20897/4-DUVODY%2C-PROC-POUZIVAT-TWITTER-VE-VYUCE.html>

ČERNÁ, Monika. Úvod do sociálních sítí: etické a sociální problémy. *Metodologický portál RVP.CZ* [on-line]. 2012 [cit. 2022-02-23]. ISSN 1802-4785. Dostupné z: <https://clanky.rvp.cz/clanek/c/G/15081/uvod-do-socialnich-siti-eticke-a-%20socialni-problemy.htm>

Digitální technologie ve vzdělávání. *Ústav pedagogických věd* [on-line]. [cit. 2022-05-26]. Dostupné z: <https://pedagogika.phil.muni.cz/pro-uchazece/bakalarske-studium/digitalni-technologie-ve-vzdelavani>

EDOSOMWAN, Simeon et al., The History of Social Media and its Impact on Business. *The Journal of Applied Management and Entrepreneurship* [on-line]. Minot State University, 2011 [cit. 2022-03-07]. Dostupné z: <https://studylib.net/doc/8300921/the-history-of-social-media-and-its-impact-on-business>

FEATHERLY, Kevin. ARPANET. *Encyclopedia Britannica* [on-line]. 2021 [cit. 2021-12-15]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/topic/ARPANET>

GRISSOM, Tom. 10 best uses for OneNote in your teaching and learning. *Microsoft: Education Blog* [on-line]. 2017 [cit. 2022-05-25]. Dostupné z: <https://educationblog.microsoft.com/en-us/2017/03/10-best-uses-for-onenote-in-your-teaching-and-learning/>

HOLEŠOVSKÝ, Patrik. Co je to Facebook?: Sociální síť trochu jinak. *Pankrea* [on-line]. 2015 [cit. 2022-03-07]. Dostupné z: https://www.pankrea.cz/clanek/co-je-to-facebook_35

KADERKA, Michal. Jak na školní Twitter. *Řízení školy* [on-line]. 2018 [cit. 2022-05-25]. Dostupné z: <https://www.rizeniskoly.cz/cz/aktuality/jak-na-skolni-twitter-otevreny-clanek.a-5345.html>

KOHOUT, Roman a Radek KARCHŇÁK. *Bezpečnost v on-line prostředí*. Karlovy Vary: Biblio Karlovy Vary, 2016. ISBN 978-80-260-9543-9.

Komunikace a spolupráce prostřednictvím digitálních technologií [on-line]. 2018 [cit. 2022-03-24]. Dostupné z: <https://mentep.webnode.cz/komunikace-a-spoluprace/>

KOPECKÝ, Kamil. *Pravda a lež na internetu: Jak si ověřit informace na internetu* [on-line]. 2018 [cit. 2022-02-23]. Dostupné z: <https://www.e-bezpeci.cz/index.php/o-projektu/prava-lez-na-internetu>

KOPECKÝ, Kamil. *Rizikové výzvy v on-line prostředí (fenomén on-line challenges)* [on-line]. 2019 [cit. 2022-02-23]. ISSN 2571-1679. Dostupné z: <https://www.e-bezpeci.cz/index.php/rizikove-jevy-spojene-s-on-line-komunikaci/socialni-site/1618-rizikove-vyzvy-v-on-line-prostredi-fenomen-on-line-challenges>

LOSEKOOT, Michelle a Eliška VYHNÁNKOVÁ. *Jak na síť: ovládněte čtyři principy úspěchu na sociálních sítích*. V Brně: Jan Melvil Publishing, 2019. Žádná velká věda. ISBN 978-807-5550-842.

MAO, Jin. *Social media for learning: A mixed methods study on high school students' technology affordances and perspectives* [on-line]. 2014, , 213-223 [cit. 2022-03-02].

Dostupné z:

https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0747563214000077?casa_token=QOWS1xdOrgoAAAAA:5lauUcu_1MbyEnEGuYM7SZnKpzkCBAMeEs2X9uhwzSIXorcGfz0MRs-UCbWn4_7wYaMg_-f_Tkc

MAŠEK, Jaroslav. Komunikační plán jako základ úspěšné školy. *Metodický portál: Spomocník* [on-line]. 2022 [cit. 2022-03-24]. Dostupné z: <https://spomocnik.rvp.cz/clanek/23144/KOMUNIKACNI-PLAN-JAKO-ZAKLAD-USPESNE-SKOLY.html>

MESCH, Gustavo. *The Journal of Family Communication: Family relations and the internet: Exploring a family boundaries approach* [on-line]. Lawrence Erlbaum Associates, 2006, , 119-138 [cit. 2022-02-23]. Dostupné z: https://www.academia.edu/download/66743582/Family_Relations_and_the_Internet_Explor20210430-1976-trc4ik.pdf

MOREAU, Elise. What Is Instagram and Why Should You Be Using It?. *Lifewire: Tech for humans* [on-line]. 2022 [cit. 2022-03-07]. Dostupné z: <https://www.lifewire.com/what-is-instagram-3486316>

NGAK, CHENDA. *Then and now: a history of social networking sites* [on-line]. 2015 [cit. 2021-12-15]. Dostupné z: <https://www.cbsnews.com/pictures/then-and-now-a-history-of-social-networking-sites/4/>

NOVOTNÝ, Jan. Výzkum studentů FSV UK ukazuje, že skrytou reklamu pozná jen jedno dítě z deseti. *Marketing.cz* [on-line]. 2018 [cit. 2022-03-27]. ISSN 1805–4991. Dostupné z: <https://markething.cz/vyzkum-studentu-fsv-skryta-reklama>

OKMAWATI, Mike. THE USE OF GOOGLE CLASSROOM DURING PANDEMIC. *Journal of English Language Teaching* [on-line]. English Language Teaching Study Program of FBS Universitas Negeri Padang, 2020 [cit. 2022-03-07]. ISSN 2302-3198. Dostupné z: <http://ejournal.unp.ac.id/index.php/jelt/article/view/109293/103809>

O'REILLY, Tim a Sarah MILSTEIN. *The Twitter Book*. O'Reilly Media, 2009. ISBN 13: 9780596802813.

O Spomocníkovi. *Metodický portál RVP* [on-line]. [cit. 2022-05-26]. Dostupné z: <https://rvp.cz/informace/o-spomocnikovi>

PAVLÍČEK, Antonín. *Nová média a sociální sítě*. Praha: Oeconomica, 2010. ISBN 978-80-245-1742-1.

RYBIČKOVÁ, Michaela a Kateřina SEKULOVÁ. *Co jsou sociální média* [on-line]. Praha, 2011 [cit. 2021-12-03]. Dostupné z: <https://socialnemediavevyuce.webnode.cz/co-jsou-socialni-media/>

ŘEZÁČOVÁ, Petra. ITřída – moderní nástroj pro podporu výuky. *IT ve škole* [on-line]. 2015 [cit. 2022-03-16]. Dostupné z: <http://www.itveskole.cz/2015/05/20/moderni-nastroj-pro-podporu-vyuky/>

SAULS, Tia. Educational Benefits of YouTube. *Skills Academy: Supported Learning* [on-line]. 2020 [cit. 2022-03-07]. Dostupné z: <https://www.skillsacademy.co.za/educational-benefits-of-youtube/>

Sexting a rizikové seznamování českých dětí v kyberprostoru: Výzkumná zpráva [on-line]. Centrum prevence rizikové virtuální komunikace Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci, 2017 [cit. 2022-02-24]. Dostupné z: <https://vyuka.o2chytraskola.cz/data/files/sexting-vyzkumna-zprava-1-6-update-nbycwot06b.pdf>

SHELDON, Julie, Victoria SHEPPARD a Bonnie STEWART. *On-line Communities for Doctoral Researchers and their Supervisors*. 2021. ISBN 9780429274749.

SMAHEL, MACHACKOVA et al., *EU Kids On-line 2020: Survey results from 19 countries* [on-line] 2020 [cit. 2022-03-07]. ISSN 2045-256X. Dostupné z: doi: 10.21953/lse.47fdeqj01of0

Social Networking is 20. In: *Classmates* [on-line]. 2015 [cit. 2021-12-15]. Dostupné z: <http://www.classmates.com/blog/listicle/social-networking-is-20/>

Sociální sítě a jejich vývoj – pohled do historie. In: *Objevit.cz* [on-line]. 2013 [cit. 2021-12-15]. Dostupné z: <https://www.objevit.cz/socialni-site-vyvoj-pohled-do-historie-t22280>

STEWART, Bonnie. Tactical Twitter. *INSIDE HIGHER ED* [on-line]. University of Venus, 2016 [cit. 2022-03-26]. Dostupné z: <https://www.insidehighered.com/blogs/university-venus/tactical-twitter>

STRACH, Jiří. *Sociální sítě a jejich vliv na změny použití internetu ve škole*. 2010. ISBN 978-80-7392-098-2.

ŠEVČÍKOVÁ, Anna. *Děti a dospívající on-line: vybraná rizika používání internetu*. Praha: Grada, 2014. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-5010-1.

Škola pod palcom: Konečně moderní škola. *Edupage* [on-line]. [cit. 2022-03-29]. Dostupné z: <https://mobile.edupage.org>

ŠMAHEL, David. *Psychologie a internet: děti dospělými, dospělí dětmi*. Praha: Triton, 2003. Psychologická setkávání. ISBN 80-725-4360-1.

ŠTĚDRONĚ, Bohumír a Petr BUDIŠ. *Marketing a nová ekonomika*. vyd. Praha: C.H. Beck pro praxi, 2009. ISBN 978-80-7400-146-8.

Twitter [on-line]. [cit. 2022-05-25]. Dostupné z: <https://twitter.com>

VANIČKOVÁ, Vanda. Sociální sítě jako učivo. *Metodický portál RVP.CZ* [on-line]. 2019 [cit. 2022-03-02]. ISSN 1802-4785. Dostupné z: <https://clanky.rvp.cz/clanek/c/Z/22084/socialni-site-jako-ucivo-.html>

Videokonference ve službě Google Meet: Co je Google Meet?. *Google Meet* [on-line]. [cit. 2022-05-26]. Dostupné z: https://apps.google.com/intl/cs/intl/cs_ALL/meet/how-it-works/

WEST, Chloe. 12 Ways to use social media for education. *Sproutsocial* [on-line]. 2021 [cit. 2022-03-03]. Dostupné z: <https://sproutsocial.com/insights/social-media-for-education/>

WILLIAMS, Steve. 4 ways to use Twitter for schools to increase engagement. *Campus Suite* [on-line]. 2018 [cit. 2022-05-25]. Dostupné z: <https://www.campussuite.com/blog/4-ways-use-twitter-for-schools-increase-engagement>

WITTER, Naomi. Use of Pinterest in education. *Digital Information World* [on-line]. 2013 [cit. 2022-03-03]. Dostupné z: <https://www.digitalinformationworld.com/2013/12/uses-of-pinterest-in-education-infographics.html>

Seznam příloh

Příloha č. 1: Dotazník pro žáky

Příloha č. 2: Dotazník pro učitelé

Příloha č. 1: Dotazník

Vážení žáci,

Jmenuji se Barbora Humpová a studuji 3. ročník na Pedagogické fakultě Technické Univerzity v Liberci. Obracím se na vás s prosbou o spolupráci v rámci zpracování mé bakalářské práce. Žádám vás o vyplnění celého dotazníku, který se zabývá využitím sociálních sítí ve výuce a domácí přípravě. Věřím, že vaše odpovědi budou pravdivé. Dotazník je anonymní a bude sloužit pouze k zjištění aktuální situace.

Předem děkuji za Vaši ochotu a čas při vyplňování dotazníku

Barbora Humpová

1. Jakou školu navštěvuješ?
  - a) Základní škola – 8. třída
  - b) Základní škola – 9. třída
  - c) Střední škola

2. Pomáhají ti sociální sítě při učení?
  - a) Ano, velmi často
  - b) Ano, občas
  - c) Ne

3. Jak využíváš sociální sítě ke studijním účelům?
  - a) Komunikace se spolužáky
  - b) Komunikace s učiteli
  - c) Informace ohledně testů (zadání, řešení)
  - d) Posílání zpracovaných úkolů
  - e) Zápisy z hodiny
  - f) Materiály od učitelů
  - g) Sdílení vhodných zdrojů k probírané látce (fotografie, videa, články, knihy, ...)
  - h) Sociální sítě ke studiu vůbec nepoužívám
  - i) Jak ještě jinak:

4. Máte vytvořenou skupinu, ve které řešíte školní záležitosti?
- a) Ano
  - b) Ne
5. Pokud vaše odpověď byla ano, zodpověz další podrobnosti o této skupině
- a) Jedná se o třídní skupinu
  - b) Jedná se o třídní skupinu, kde je i náš pan učitel/ka
  - c) Tato skupina je na Facebooku, či, jiné sociální síti (iTřída, E-learning)
  - d) Pan/í učitel/ka s námi sdílí materiály v této skupině
  - e) Otevřená odpověď: Co všechno v ní sdílíte?
6. Popište zajímavé poznatky o vaší skupinu a co všechno v ní sdílíte.
7. Jaké sociální sítě se u vás ve výuce používají?
- a) YouTube
  - b) iTřída
  - c) Twitter
  - d) Google Classroom
  - e) Facebook
  - f) E-learning
  - g) MS Teams
  - h) Moodle
  - i) Pinterest
  - j) Žádné
  - k) Napiš další sítě, které nebyly uvedeny v seznamu:
8. Byl/a bys rád/a, kdyby vaši učitelé zapojovali více sociální sítě do výuky a vaší domácí přípravy?
- a) Ano, sítě by do výuky přinesly něco nového.
  - b) Ano, sítě by výuku zpestřily a udělaly jí více zábavnou.
  - c) Je mi to jedno.
  - d) Ne
9. Jaký mají podle vás postoj vaši učitelé k sociálním sítím?
- a) Sami je rádi používají.

- b) Díky nim komunikují se svými žáky či rodiči.
- c) Probírají s námi jejich problematiku, upozorňují na výhody a nevýhody.
- d) Neumí je používat.
- e) Nemluví o nich, mají neutrální názor.
- f) Často je kritizují a sítě pro ně představují ztrátu času.
- g) Co v odpovědích nezaznělo:

10. Představ si modelovou situaci: Založení třídního kanálu na YouTube (veřejnosti nepřístupný). Jako součást hodnocení předmětu by skupiny dětí natočily jimi zvolené téma, které by poté publikovaly. Jak by se ti tato možnost líbila?

- a) Skvělé, je to něco inovativního a zábavného.
- b) Je to ztráta času, radši si napíšu test.
- c) Neumím natáčet videa.
- d) Je mi to jedno.

Příloha č. 2: Dotazník

Vážení učitelé,

Jmenuji se Barbora Humpová a studuji 3. ročník na Pedagogické fakultě Technické Univerzity v Liberci. Obracím se na vás s prosbou o spolupráci v rámci zpracování mé bakalářské práce. Žádám vás o vyplnění dotazníku, který se zabývá využitím sociálních sítí ve výuce a domácí přípravě. Věřím, že vaše odpovědi budou pravdivé. Budu vděčná, když své odpovědi rozeberete a sdělíte i své zkušenosti z praxe. Dotazník je anonymní a bude sloužit pouze k zjištění aktuální situace.

Předem děkuji za Vaši ochotu a čas při vyplňování dotazníku

Barbora Humpová

1. Využíváte sociální sítě ve výuce? Zda ano, jaké a jakým způsobem?
2. Jaké vidíte výhody ve využívání sociálních sítí? (YouTube, Google Classroom, E-learning, ...)